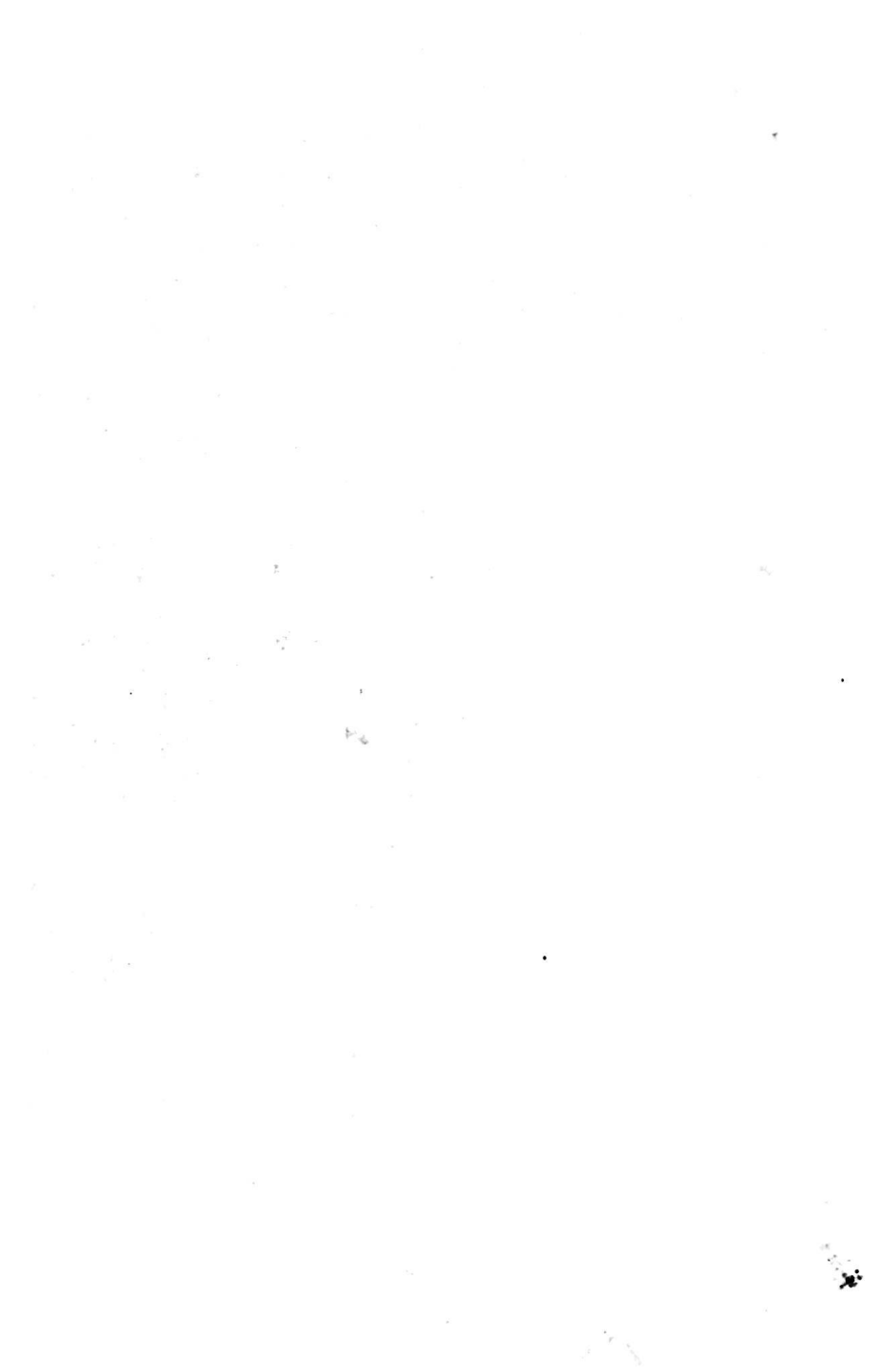

D6

DİSK
TÜRKİYE DEVRİMCİ İŞÇİ SENDİKALARI
KONFEDERASYONU

1

MAYIS

DÜNYA

İŞÇİLERİNİN

BİRLİK

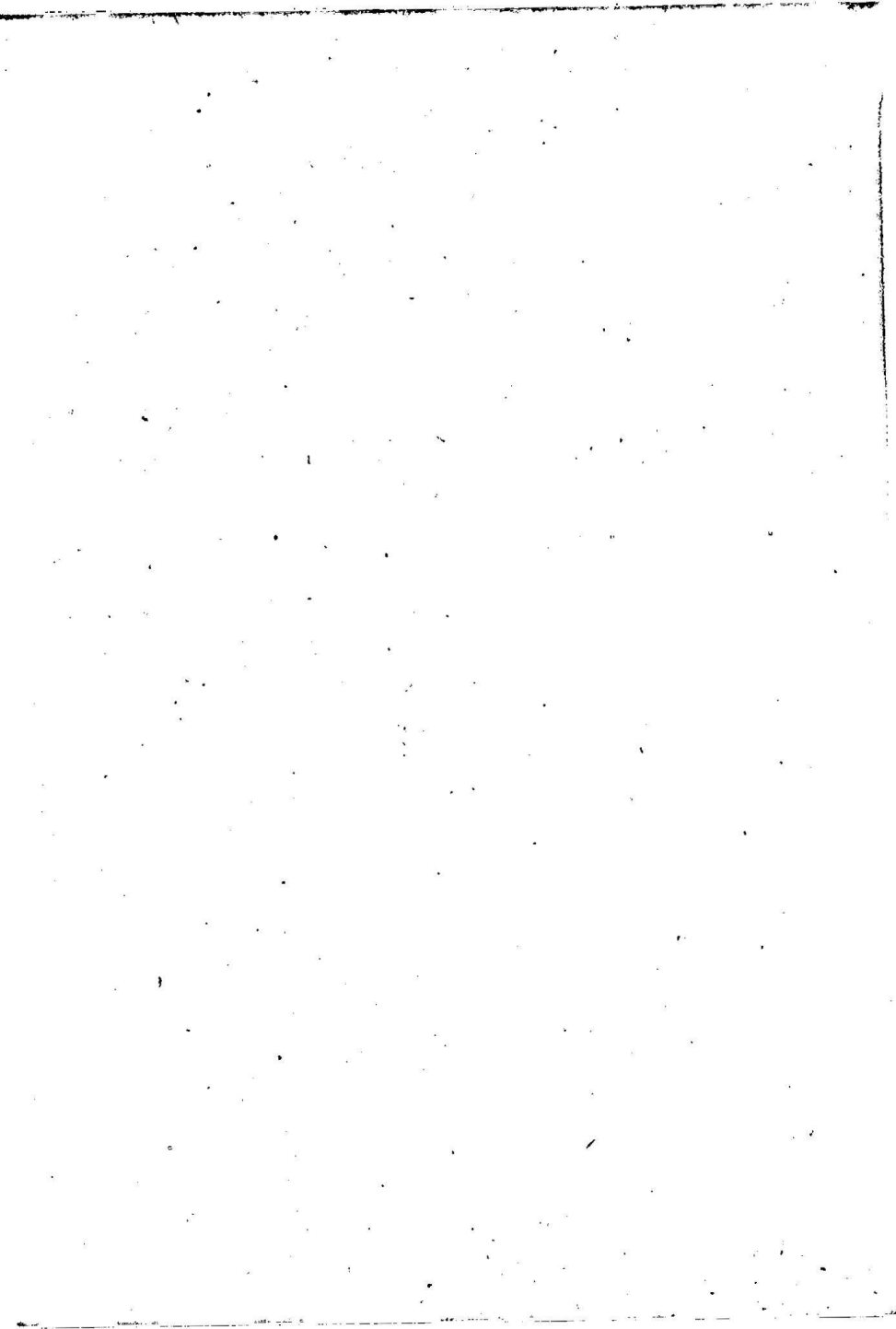
MÜCADELE

DAYANIŞMA

GÜNÜ

«1 Mayıs Dünya İşçilerinin Birlik-Mücadele-
Dayanışma Günü» broşürü DİSK Basın-Ya-
yın ve Tanıtma Dairesi tarafından hazırlanmıştır.

Nisan 1976

**DISK'in ilk Genel Sekreteri,
İşçi sınıfımızın yiğit savaşçısı,
örgüt adamı, büyük İnsan
Genel Sekreterimiz İbrahim GÜZELCE'nin
yaşayan anısına...**

DİSK YAYINLAR No. 19

DİSK, Londra Asfaltı, Merter Sitesi, TOPKAPI/İSTANBUL

KÂPAK: O. Taylan

Bağışlar için posta çek No. 96814

Dizgi: Alfabe Matbaası 27 97 49/

Son baskı tarihi: 26.4.1976

Baskı : Barış Matbaacılık

İÇİNDEKİLER

- 1 — ÖNSÖZ
- 2 — 1 MAYIS'IN DOĞUŞU
- 3 — DÜNYADA 1 MAYISLAR
- 4 — TÜRKİYE'DE 1 MAYISLAR
- 5 — 1976 TÜRKİYESİ'NDE 1 MAYIS
- 6 — 1 MAYIS 1976'DA DİSK'İN EKONOMİK VE DEMOKRATİK İSTEMLERİ
- 7 — DÜNYA SENDİKAL HAREKETİNİN İSTEMLERİ

ÖNSÖZ

Sevgili Dostlar,

BAZI tarihler, olaylar vardır, unutulmaz. Belki biz görmemişizdir, yaşamamışızdır. Belki de başka bir ülkede doğmuştur. Fakat öylesine derin ve kalıcı etkiler bırakmıştır ki yüzyıllar sonra bile, sanki yaşanmışçasına hatırlanır. Artık, etle kemik gibi varlığımızın ayrılmaz bir parçası olmuştur. Onu yok etmeye, karalamaya veya saptırmaya çalışmak mümkün değildir. Çünkü, bu gibi olaylar milyonlarca insan tarafından benimsenmiş ve durmadan gelişen, büyüyen maddi bir güç haline gelmiştir. Hele temelinde yatan nedenler, bugün halâ daha pek çok ülkede halkların varlığını tehdit ediyorsa bu tarihlerin değeri ve çağdaşlığı birkez daha artar.

İşte 1 Mayıs tüm emek dünyası için bu tarihlerdendir. Ülkemizde, daha 1925 lerden itibaren burjuvazinin 1 Mayıs'ı «Bahar ve Çiçek Bayramı» olarak ilân etmesi, 1 Mayıs'a kimlerin sahip çıktığını gösterir. Egemen sınıflar bu tarihi bizi unutturmak için çok uğraştılar. Sıkıyönetim mahkemeli, coplu, tabanca-lı, işkenceli, zindanlı baskı ve zulüm mekanizmasını çalıştırdılar. Fakat, artık bayraklaşan, kitlelere ait olan bu günü köfteli, ayanlı, çiçekli bir piknik günü haline getiremediler. Onun asıl sahipleri 1 Mayıs'ı yaşattılar, yüceltiler. Sermayenin emrindeki baskı güçleri «Bütün Dünya İşçileri Birleşin» sloganını öldüremediler. Her şiddet uygulaması büyüyen kuşkularını açığa vurdu.

Türkiye'de yıllardır yığınsal olarak kutlanamayan 1 Mayıs, 1976 yılında bir anda yüzbinlerin, milyonların elinde, yüreğinde ve kafasında bayraklaşıyor. Alanları dolduran kitleler kendi sınıflarının gücünü, sermayenin güçsüzlüğünü daha iyi kavriyorlar. 1976'nın 1 Mayıs'ında Türkiye işçi sınıfı, aynı anda, tüm dünya emekçileriyle birlikte haykırıyor. Bu haykırış, emeğin sermayeden kurtuluş mücadelesini dile getiriyor. Türkiye işçi sınıfı hareketinin uzun geçmişine ve dünya işçi sınıfının kazanımlarına sahip çıkan DİSK, 1 Mayıs 1976'da yeni bir güç ve soluk kaza-

nıyor. Bu soluk, Türkiye işçi sınıfının sendikal birliğini DİSK'te gerçekleştirme soluğudur.

Her geçen yılla birlikte 1 Mayıs yeni bir anlam ve daha zengin bir içerik kazanıyor. Uluslararası işçi bayramı, ilk olarak 1890'larda kutlanmıştı. O yıldan bugüne dünyamızın çehresi değişti. Daha insancıl oldu. Yeryüzünün üçte biri kapitalizmin sömürsünden, yoksulluk, baskı ve zulmünden kurtularak, özgürlük kazandı. Bu ülkelerde sermayenin diktatörlüğüne sünger çekildi. 1919'da dünya yüzölçümünün yüzde 72'sini ve dünya nüfusunun yüzde 69'dan fazlasını sömürge ve bağımlı ülkeler oluşturunuyordu. Bugün ise, son sömürgelerin yüzölçümü yüzde 4'ten, sömürge nüfusu ise yüzde 1,1'den daha azdır. Son olarak Vietnam, Kamboçya, Laos, Mozambik, Gine, Angola, halkları emperyalist sömürgeciliğe ülkelerinde son vermişlerdir. Ulusal kurtuluştan sonra halklar ekonomik bağımsızlıkları için mücadele vermektedirler. Toplumsal ilerlemeye set çeken engeller birer birer sökülüp atılmakta ve emekçiler ulusal zenginliklerini ellerine geçirmektedirler. İleri derecede gelişmiş kapitalist-emperyalist ülkelerde de örgütlü işçi ve emekçi kitleler sömürü düzeninin buhranına karşı savaşmakla tekelci sermayenin egemenliğini sarsıyorlar.

1976'nın 1 Mayıs'ı sosyalizmden yana değişen böyle bir dünyada kutlanacak. Türkiye işçi sınıfını 1 Mayıs'tan koparmak, emek dünyasından koparmak demektir. Kimsenin gücü yetmez buna.

1 Mayıs grev değildir.

1 Mayıs tüm dünya emekçilerinin uluslararası birlik ve dayanışmalarını gösterdikleri bir gündür.

1 Mayıs, birleştğinde dünya emekçilerinin yenilmez gücünü burjuvaziye dayattığı ve tüm çalışanlara örnek olduğu bir gündür.

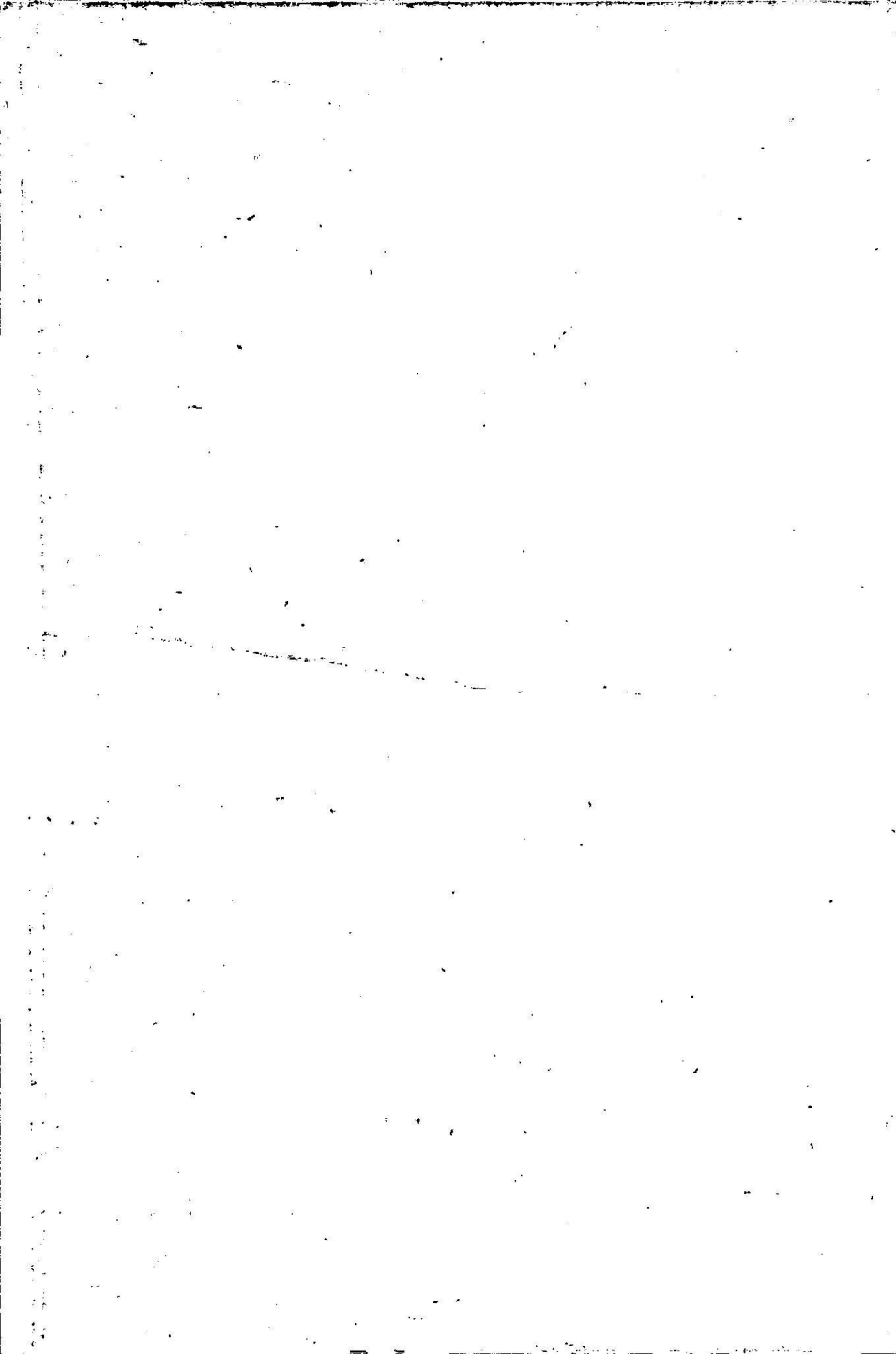
1 Mayıs «Bahar ve Çiçek Bayramı» değildir.

O gün, kırlarda eğlenmeyi, çiçek toplamayı biz burjuvaziye ve sınıf uzlaşmacısı sendikalara, Türk-İş'e bırakıyoruz.

Mart 1976

İbrahim GÜZELCE

DİSK Genel Sekreteri

BÖLÜM I

1 MAYIS'IN DOĞUŞU

HER olayı hazırlayan, her istemin doğuşunu ve kitlelerce benimsenmesini belirleyen nedenler, etkenler vardır. Her istem belki bir gereksinimin (ihtiyacın) sonucudur. Gereksinimleri ortaya çıkartan da, içinde yaşanılan ve çalışılan ekonomik ve toplumsal koşullardır. Durup dururken hiç kimse bir istekte bulunmaz. Örneğin bugün biz referandumun yasallaşmasını istiyoruz. İşverenler ve MC iktidarı sendika seçme özgürlüğümüze karşı sömürü düzeniyle kaynaşmış kukla sendikaları destekleyip, kısıktırmasa böyle bir istemde bulunmazdık. Fiyatlar artmasa neden ücret artışı isteyelim? Gecekondularda, izbelerde yaşamasak modern sosyal konut istermiydik? Milyonlarca insanımız iş istiyor. Çünkü işsizlik durmadan artıyor. Yer altı ve yer üstü doğal zenginliklerimiz milletin eline ve denetimine geçmelidir diyoruz. Bu zenginlikler yerli ve emperyalist tekellerin mülkiyetinde olmasa böyle bir istemde bulunur muyduk?

141 ve 142'nci maddelerin kaldırılmasını, Cemiyetler Yasasının değiştirilmesini istiyoruz. Çünkü, işçi sınıfımıza, emekçilere özgürce, düşünme, davranma ve örgütlenme hakkı yasaklanmış... Örnekleri çoğaltabiliriz.

1 Mayıs, dünya işçi sınıfının sömürü, kâr ve savaş dünya-sına karşı birlik ve dayanışma bayramıdır, diyoruz! Elbet bunun da bir nedeni var. Hem öylesine somut ve elle tutulur bir neden ki, kimse inkâr edemez. Yıllardan beri Türkiye'de bu gerçeği, bile bile inkâr etmeye kalkışanlar artık 1976'da akıllarını başlarına devşirip başka türlü düşünmek zorundadırlar,

1) 1 Mayıs Öncesinde Kapitalist Avrupa

1789 yılında Fransa'da derebeylik (Feodal toplum) yerine yeni bir düzen doğuyordu. Yeni düzene (yani ekonomiye ve siyasal iktidara) egemen olan yeni beyler (= kapitalistler) milyonlara «özgürlük, eşitlik ve kardeşlik» vaadediyorlardı. Yarı kölelikten kurtulmak isteyen geniş kitleler bu çağrıya koştular. Çağrı dört bir yanda yankılandı. Özgürlük, insanları başkalarının bir aleti olmaktan kurtaracaktı. Eşitlik, insanlararası derin uçurumu ortadan kaldıracaktı. Kardeşlik, savaşın, zulmün ve şiddetin son bulmasıydı. Milyonlar bu sözleri yaşama geçirmek için harekete geçtiler. Daha üç yıl geçmişti. Fabrikalara sahip olanlar, büyük toprak sahipleriyle elele verdiler. Özgürlük isteyen emekçileri giyotine, idam sehпасına, zindanlara yolladılar. Eşitlik isteyenleri fabrikalarda günde 15 saat, sefalet ücretiyle köle yaptılar. Üretim araçlarını fabrikaları ele geçirmiş kapitalistlerin saraylarda, köşklerde, çalışan ve işsiz kitlelerin izbelerinde, sokaklarda, depolarda her türlü hastalığa açık sefalete terk edilmesi idi.

Kapitalizmin hızla geliştiği Fransa, İngiltere ve Amerika'ya 19'uncu yüzyılda damgasını vuran buydu.. Yeni makinalar, bilimin üretimde uygulanması, yeni ulaştırma yollarının bulunması, büyüyen işletmeler kapitalistlerin kârını arttırırken, sınıflararası uçurumu ve çatışmayı derinleştiriyordu. İşçi sınıfı, sömürü ve kâr düzeni devam ettikçe gerçek bir özgürlük, eşitlik ve kardeşliğin sağlanamayacağını görüyor ve daha iyi çalışma ve yaşam koşulları için örgütleniyor, mücadele ediyordu.

İNGİLTERE'de, kapitalizmin gelişmesi, emekçilerin sefaletini arttırıyordu. Fabrikaları daha düşük ücret ödenen kadın ve çocuklar dolduruyordu. İngiliz işçi sınıfı 1842 yılında üç milyon, 1848'de beş milyon imzalı bir bildiriyle «çalışma süresinin kısaltılması ve hatta kapitalist toprak mülkiyeti ile sanayi üretim araçları mülkiyetinin kaldırılmasını» istiyordu. 1847'de kadın ve çocuklar için günlük çalışma süresi işçi sınıfının zorlu mücadelesi sonucu 10 saate indirildi.

FRANSA'da durum daha kötüydü. Fakat, 1862 yıllarında İngiltere'ye giden Fransız işçi temsilcileri İngiliz işçileri gibi

«55 saatlik çalışma haftası», «daha iyi sağlık ve güvenlik koşulları», «daha yüksek ücretler» ve «örgütlenme özgürlüğü» istedikler. Bu arada, Temmuz 1970'de Fransa'nın Almanya'ya karşı açtığı savaş emekçilerin yaşam koşullarını durmadan ağırlaştırıyordu. Fakat işçiler, kapitalizmin sömürü ve zulmüne karşı çıkıyor, «sınıfsal uyanış», örgütlenmeye ve mücadeleye dönüşüyordu. Savaşın ilk günlerinde çıkartılan bazı bildiriler işçi sınıfının savaşa ve sömürüye karşı uluslararası dayanışmasını dile getiriyordu: «Avrupa'nın dengesi ve milli şeref bahanesi altında, siyasal ihtiraslar dünya barışını tehdit ediyor. Fransız, Alman ve İspanyol işçileri! Savaşa karşı ve iş isteyen bizler onları protesto ediyoruz.» La Marsellaie adlı bir gazetede çıkan bir yazı bu işçi dayanışmasını şöyle anlatıyordu: «Resmi Fransa ile resmi Almanya, bir kardeş kavgasına girerken, Fransa ve Almanya işçileri, birbirlerine dostluk ve barış mesajları gönderiyorlardı. Tarihte bir eşine rastlanmayan bu olay, daha aydınlık bir geleceğin yolunu hazırlamaktadır. Bu olay,... eski toplumun tam tersi olan ve temel olarak Barışı kabul eden yeni bir toplumun doğmakta olduğunu gösteriyor.»

Bu arada Almanya Fransa'yı işgal etmiş ve bir yenilgi anlaşması imzalayan Fransız hükümeti kendi halkına ihanet etmişti. Özellikle Paris emekçilerin büyüyen öfkesi, nihayet 18 Mart 1871 günü bir ayaklanmaya dönüştü ve ünlü **PARİS KOMÜNÜ** ilân edildi. Dünyada ilk işçi hükümetini (Yönetimini) kuran Parisli işçilerin istemleri «yaptığı işin tüm değerinin emekçiye verilmesini sağlama» temeline dayanıyordu. Bu arada, yönetimdeki emekçiler «parasız, tüm ve laik eğitim», «toplanma ve gösteri özgürlüğü, mutlak basın özgürlüğü...» gibi hakları yasalastırıyorlardı. O tarihlerde yayınlanan bir bildiri, KOMÜNÜN amacını belirtiyordu: «Siyasal özgürlük için; emekçilerin kurtuluşu için...»

Sömürsüz ve baskısız, özgür bir toplum hedefine yönelik PARİS KOMÜNÜ'nün ömrü uzun sürmedi. İşçiler arasında tam bir düşünce ve davranış birliğinin olmaması, anarşistlerin zararlı etkileri düşmanın işine yarıyordu. Ve 18. Mart günü kurulan PARİS KOMÜNÜ'nü 72 gün sonra vatan haini hükümete bağlı askeri işgalci Alman ordularıyla birleşmesi sonucu katledildi. Onbinlerce Paris'li emekçi öldürüldü ve kurşuna dizildi.

Bir hafta boyunca Paris kaldırımları işçi kanıyla sulandı. Fakat, dünya emekçileri PARİS KOMÜNÜ deneyini hiç bir zaman unutmadılar.

2) 1 Mayıs'a doğru Amerika

İşsizlik, sefalet ücretleri, yokluk, açlık, uzun çalışma süreleri sadece Avrupa'da değil, kapitalizmin gelişmekte olduğu tüm ülkelerde görülüyordu. 19'uncu yüzyılın son çeyreğine doğru Amerika'da tekelleşme dönemi başlamıştır. Daha 1860 yıllarında Amerika'da sanayi ve ulaştırma kollarında 1.800.000 ücretli işçi vardı. Toprak işçilerinin sayısı 800.000'e varıyordu. İlerleyen teknoloji, yeni buluşların üretimde uygulanması, yeni makinalar birbirinin zıddı iki sonuç ortaya çıkarıyordu. **Birincisi:** Üretim ve emeğin üretkenliği artıyor, böylece büyük kapitalistlerin kârı yükseliyordu. **İkincisi:** İşsizler ordusu büyüyor, ücretler düşerken, çalışma süresi uzuyor ve iş koşulları ağırlaşıyordu. **O dönemde Amerikan kapitalizmi şu aşağılık propagandayı yaygınlaştırmaya çalışıyordu:** «Savaş sonrasında kendilerine su ve ekmek bulabilecek bir gelir düzeyi sağlanan işçiler minnettar olmalıdırlar». Savaş, yani güneyli toprak ağalarıyla kuzeyli sanayiciler arasında patlayan iç savaş sona ermiştir. Sudan da ucuz iş gücüne gereksinimi olan kuzeyli kapitalistlerin «özgürlük» vaadelerine inanmaktan başka çaresi olmayan güneyin yüzbinlerce zenci kölesi kuzeye göç etmiştir. Böylece, büyüklü, küçüklü tüm sanayi kentleri işsiz ve aç insanlara dolmuştur. Sömürü ve kâr hırsı doymak bilmeyenlere, bu yetmiyordu!

1874 yılının ilk günü, büyük sanayiciler dört eyalette birden ücretlerin düşürülmesine karar verdi. Bu karar, henüz savaşın yıkıcı izlerini sırtında taşıyan işçi sınıfı, milyonlarca kadın ve çocuk için yeni bir yıkımdı. Yapılan başvurular, gönderilen dilekçelerin hiçbir işe yaramadığı görüldü. Yeterli örgütlenme düzeyinde olmasalar da, işçiler karara karşı direnişe geçtiler. 13 Ocak 1874 günü Newyork'ta kitleşel bir gösteri düzenlendi. Parababalarının baskısıyla, kendisi de bir sanayici olan kent belediye başkanı mitingi yasakladı. Fakat, onbinlerce işçi Tompkins alanını doldurmuş ve ücretlerin düşürülmesini protesto ediyor-

du. İşçilerin bu demokratik direnişi, sermayenin yanında mevzi-
lenen adına «millî muhafız» denen silahlı çeteler ve atlı polis
birlikleri tarafından zorla bastırıldı. Pek çok işçi yaralandı ve tu-
tuklandı.

Ancak, artık ok yaydan çıkmış ve Amerikan işçi sınıfı in-
sanca bir yaşamın ancak kapitalizme karşı mücadeleyle elde edi-
leceğini görmüştü. Sermaye sınıflarının en büyük korkusu da iş-
çi sınıfının kendi sınıfsal bilincine vararak, örgütlü bir mücadele
vermesiydi. Bunu engellemek için baskı ve zulüm tüm yönle-
riyle uygulanıyordu.

Kısa bir süre sonra Pensilvanya (Pennsylvania) kömür işçi-
leri hareket geçtiler. Fakat işçilerin yetersiz olan örgütlülüğü
karşısında, sermaye en üst düzeyde, siyasal iktidarda örgütlüy-
dü. Bu arada profesyonel grev kırıcıları, ajanlar, provokatörler
de harekete geçtiler. Direniş kanlı bir şekilde kırıldı. Tutuklanan
24 işçi önderinden 10'u asıldı, diğerleri zindanlara atıldı.

Artık emek ile sermaye arasındaki uzlaşmazlık ve sınıf mü-
cadelesi daha geniş işçi kitleleri tarafından kavranıyordu. Ücret-
lerin düşünülmesine karşı ve çalışma koşullarının iyileştirilmesi
için mücadele, hızla yaygınlaşıyordu.

1877 ilk baharında, Amerikan işçi sınıfının en örgütlü kes-
mi olan demiryolu işçileri direnişe geçtiler. Hemen arkasından
maden işçileri ve daha bir çok fabrika işçileri harekete katıldılar.
«Bu grev işçi hareketlerinin uyanması gibi bir şeydi, bir doğuş-
tu. Başlangıçta gerçek bir örgüt yok, bir demiryolundaki işçiler
aletleri bırakıyorlar, sonra başka bir demiryolu, sonra öteki...
Ama sözü edilen liderler yoktu; liderler de aynı yoldan, hare-
ketten doğacaklardı. Albert Parsons böyle doğdu.» O uzun grev-
ler sırasında ortaya çıkan Parsons, ölümüne kadar tüm işçi ey-
lemlerine katıldı... Demiryolu direnişinin yaygınlaşmasıyla be-
raber kanlı terör de hızlandı. Baltimore'da silahlı polislerin ateşi
sonucu 12 işçi öldürüldü. Sermayenin katliamı sürerken «Was-
hington News» adlı bir gazete şunları yazmaktan çekinmiyordu:
«Ekmek ve suyla yaşayamayan bir insan zaten yaşamaya layık
değildir. Unutulmamalıdır ki düşük ücretle çalışmak isteyen yı-
ğınları, bir avuç anarşist-komünistin engellemeye hakkı yoktur.
Ezileceklerdir. Ülkede devletin kanunları yürürlüğe girecektir!»

İşte bu yasalar ve devletin koruyuculuğunda, aşırı sefalete rağmen ve yokluk içindeki emekçilerin sırtında geliyordu, büyüyordu Amerikan kapitalizmi.

Bu arada, işçi hareketi yükseliyor ve örgütleniyordu. «Sekiz saat hareketine ancak başlıyorduk, yeni yeni güçleniyorduk o vakitler. Sendikalar birleşti, Parsons'u Orta Amerika'nın batısına gönderdi. Washington'daki büyük sekiz saat kongresine Chicago'dan delege gönderildi. Kongre onu Washington'da alıkoyup örgütlenmiş işçi hareketlerini yönetecek ve sekiz saat çalışma sorununu inceleyecek komiteye seçti.»

Türkiye'de 8 saatlik iş günü ulusal düzeyde ilk kez 1923 yılında yankılanmıştı 1936 yılında kabul edildi. 1880 yıllarında tüm Avrupa ülkelerinde çalışma süresi 8 saatin üstündeydi. Türkiye işçi sınıfının 56 yıl sonra koparttığı 8 saatlik iş günü hakkı için daha o yıllarda kararlı mücadeleler veriyordu Amerikan işçi sınıfı. Ve bu mücadelenin başını, her ülkede Parsons gibi insanlar çekiyordu. «Parsons halkın ayağına gitti. Perinsylvania ve Illinois'nin çekilmez kasabalarını kömür ocaklarını gezdi, maden işçileriyle konuştu, yaşadı onlarla. Bütün yaptığı sosyalizmin sebeplerini ve gerekliliğini ispatlamaktı... Pinterton ordularına gizli emir verilmişti Parsons'u öldürmeleri için.»

3) İşçi Kanıyla Sulanan 1 Mayıs'a Doğru

1 Mayıs 1886 günü Amerikan işçi sınıfının bilinçli ve örgütlü kesimi sekiz saatlik çalışma günü için ülke çapında GENEL GREV ilân etti. Amerikan işçi sınıfı bu günün bir işçi bayramı, her zaman hatırlanacak bir gün olmasını istiyordu. Genel grevin ilk iki günü, örgütlenmiş işçi kitlelerinin istediği gibi olaysız geçti. Fakat, polis hazırlığını tamamlıyordu. Sokaklarda doluşan, ayahtakımını, serserileri silâhlıyordu. Profesyonel grev kırıcıları, bozguncular ve ajanlar görevlendirildi. Chicago'da MC Cormic-Harvester fabrikasının önünde toplanmış olan on bin civarında işçi, haklı istemlerini haykırıyordu. Cöşku ve heyecan dolu bir gösteriydi bu: İşçiler sekiz saatlik işgününün tanınmasını isterlerken, bugüne değin en küçük istemlerini bile kan ve ateşle bastırmış kapitalizme karşı olan hiddetlerini de dile geti-

riyorlardı. «Ama deha onlar birşey yapmadan, fabrika polisi ateş etmeye başladı. Tanrım! Savaş alanına döndü orası. Grevciler silâhsızdı. Polis, sıra olmuş, tabancalar bir kol boyu uzaklıkta, tüfekler desen öyle, rastgele ateş ediyorlar. İşçiler savaş alanlarındaki askerler gibi döküldüler. Oldukları yerde dikilen, ateşi umursamayan işçilerin üzerine coplarla yürüdüler, vura vura dağdılar onları.» Fakat bu daha bir şey değildi. İşçi önderlerinden Spies, bu olayı protesto etmek için işçileri Haymarket alanında toplanmaya çağırdı.

Grev, sadece MC Cormic ve Kereste sürücüler grevi değildi. Pullman da grevdeydi. Brunswck Paketleme işçileri de grevdeydi ve yalnız Chicago'da değil. St. Louis, Cincinnati, New-york, San Francisco'daki işçiler de hep grevdeydi.

Ertesi gün, gösteri Haymarket alanında değil, Desplains'de oldu. Önceki günkü vahşetten yılmayan binlerce işçi toplandı. Spies ve Parsons birer konuşma yaptılar. Kalabalık dağılmak üzereydi. Parsona civardaki bir salona gitmişti karısı ve çocuğuyla beraber. İşte tam o sırada... bir bomba patladı. «Kim attı bombayı? Sana yemin ediyorum yargıç, bombayı atan bizden biri değildi. Evet, bu benim görüşüm, ve de ben tarafsız değilim; emekçiyim, elbette taraf tutacağım. Ama şimdi Parsons'un öldürülmesine bir kaç saat kala, yemin ediyorum ki, bombayı bizden biri atmadı. Bomba atıldıktan bir dakika sonra olayları düşün bir. Polis tabancaları çekip ateş etmeye başladı. Öyle bir savaş alanına çevirdiler ki ortalığı, bir gün önce Mc Çormick Fabrikasında olanlar solda sıfır kaldı! Çılgınlar gibi savuruyorlardı kurşunları. İşçilere, işçilerin karılarına, çocuklarına ateş ettiler. Biz silâhlı değildik, bizden kurşun çıkmadı.»

Dostlar,

Neden Amerika'da 1886 Mayıs'ının ilk günlerinde geçmiş bu olayı anlatıyoruz? Avrupa'daki işçi hareketleri, Paris Komünü ve Amerika'da 1 Mayıs 1886 gösterileri ile 1 Mayıs'ın Türkiye'de «Bahar ve Çiçek Bayramı» olarak ilân edilişi arasındaki kopmaz bir ilişki var. Çeşitli uluslardan işçiler arasındaki tarihsel ilişkileri, dayanışmayı göstermek için anlatıyoruz bunları. Burjuvazinin 1871, 1886, 1914, 1918, 1939, 1945... yıllarında çeşitli ülkelerdeki vahşetini ve buna karşı dünya işçi sınıfının, emekçi-

lerin sermayeden kurtuluş mücadelesini daha iyi görmek için anlatıyoruz 1 Mayıs 1886 gösterilerini.

Bu demokratik işçi kitle gösterisinin bastırılması ve terörün sürdürülmesi için işadamları binlerce dolar verdiler. Planlı çalgınlık uygulanıyordu. Polis, profesyonel kaatiller, ayak takımı, grev kırıcılar, ajanlar birlik olmuş Chicago'da işçi avına çıkmışlardı. Bir işçi tulumu görmeleri yeterliydi. Fakat, tekelci kapitalistler Parsons'u arıyorlardı. Onu ele geçirene sadece «İş Adamları Birliği» on bin dolar ödül verecekti. August Spies, Michael Schwab, Sam Fielden, Adolp Fischer, George Engel, Oscar Nebe, Louis Lingg cinayet işletmek bahanesiyle tutuklandılar. Parsons yakalanamıyordu.

Ve nihayet Parsons Chicago'ya döndü ve kendi teslim oldu. İdama mahkûm edildi arkadaşları gibi. Sadece Amerika'da değil, tüm dünyada protesto gösterileri düzenleniyor, imza toplanıyor ve Parsons'un öldürülmesinin önüne geçilmek isteniyordu. Parsons özür dilekçesi verse, ölümden kurtulacaktı. Fakat, Parsons, bunu reddetti: «Ben suçsuzum. Bütün dünya biliyor suçsuz olduğumu. Eğer asılırsam, canı olduğumdan değil, sosyalist olduğumdan asılacağım.» Parsons'un son sözleri bu oldu. (1)

Albert Parsons, August Spies, Adolp Fischer ve George Engel 11 Kasım 1887 günü asılarak öldürüldüler. Bu yiğit dört işçi önderi yargıcın kararını dinlediler:

«Müsbet delil bizatihi olayın kendisidir. Binlerce kişinin çatıştığı bir mitingde sizlerin bombayı attığınıza tanıklık edecek sayıda atmadığınıza tanıklık edecek adam bulmak mümkündür. Ancak geçmişiniz ve sosyal mevkiiniz, jüriye suçlu olduğumuz konusunda yeterli delil vermiştir. İdama mahkum edildiniz.»

4) 1 Mayıs Dünya İşçi Sınıfının Mücadele Günü

Bir buçuk yıl süren dava, 1 Mayıs 1886 gösterilerini Amerikan sınırlarının dışına çıkarmış, tüm dünyaya mal etmişti. Bütün ülke emekçileri sekiz saatlik iş günü için başlatılan bu haklı genel greve sahip çıkarken, tekelci burjuvazinin katliamını nefretle ve öldürülen Parsons'u, diğer işçi önderlerini saygıyla anıyordu. Böylece 1 Mayıs, somut bir tek istemin sembolü olmak-

tan çıkıp, dünya emekçilerinin sermayenin egemenliğinden kurtuluş mücadelesini bayraklaştıran uluslararası bir dayanışma günü haline geldi.

14-21 Temmuz 1889 yılında Paris'te yapılan bir kongre bir yandan işçi hareketinin nihai amacının sosyalizm olduğunu söylüyor, aynı anda da 1 Mayıs gününün dünya işçilerinin dayanışmasını anlatan bir bayram olmasına karar veriyordu.

1 Mayıs 1889 tarihinde dünyada ilk kez «insanlık tarihi, birlikte hareket etmek için güçlerini birleştiren, aynı karara uyan, aynı iradeyle hareket eden, aynı düşünce etrafında birleşmiş olan bütün dünya proleterlerinin gösterisini tanık oldu.»

O tarihten itibaren, her yılın 1 Mayıs'ı tüm dünya işçileri tarafından büyük coşku ve heyecanla kutlana gelmiştir. Sömürü ve kâr düzenine karşı verdikleri mücadelede işçi sınıfı ve emekçiler yeni deneyler kazanmışlardır. Örgütlenme düzeyi, sınıf bilinci ve siyasal uyanış hızlanmıştır. Sermaye sınıflarının kanlı, silâhlı terörü durmadan azgınlaşmış, fakat bu gelişimi hiç bir dönemde durduramamıştır. Elde edilen derey ve kazanımlar 1 Mayıslara yeni bir dinamik ve öz kazandırmıştır. Emek dünyasının uluslararası dayanışmasını belgeleyen bu büyük gün zenginleşerek, yeni boyutlara varmış ve her yıl daha çok emekçi tarafından kutlanır olmuştur. Günümüzde 1 Mayıs, tüm ülke emekçilerinin sömürsüz, baskısız ve savaşırsız bir dünya için, bağımsızlık, demokrasi, barış, toplumsal ilerleme ve sosyalizm mücadelelerinin ayrılmaz bir parçasıdır.

BÖLÜM II

DÜNYADA İLK 1 MAYISLAR

1) Fransa'da

1 MAYIS 1889. İlk kez kutlanıyor. Paris'te ve 138 kentte gösteriler düzenleniyor. Marsilya'da 50.000, Lyon ve Lille'de 20.000 bin emekçi toplanıyor. Kapitalist dünyanın diğer ülkelerinde olduğu gibi, Fransız emekçileri: 8 saatlik iş günü için haykırırken, birlik ve dayanışma özlemini dile getiriyor.

1 Mayıs gününden önce, korkan hükümet, işçi militanları tutukluyor, olağanüstü baskı tedbirleri alıyor. Paris'in burjuvaları kenti terk ediyor.

2) Avusturya'da

1 Mayıs 1889. Viyana'da gösteriler üzerinde yoğun bir terör uygulanıyor. Ajanlar, provakatörler hareketi bozmak için şiddet olayları çıkarıyor. Tutuklananlardan 19 yaşındaki işçi Célestine Taveraier mahkemede şöyle ifade veriyor: «İyiki gösteriyi yaptık. Çünkü, 1 Mayıs'tan önce sabah 6'dan akşam 10'a dek çalışıyorduk. Şimdi 1 saatlik öğle tatilimiz var.»

3) Fransa'da

1 Mayıs 1891. 8 saatlik iş günü için imza toplanıyor, göste-

FÊTONS L'UNITÉ
1er MAI
1936

riler birbirini izliyor. Paris'in bir semtinde polis piyasaya yeni çıkan «Lebel» marka tüfeği deniyor. 21 yaşında küçük 8 kişi ve 11-13 yaşlarında 2 çocuk kurşulanıyor.

1 Mayıs 1906. Grevler daha önceki günlerde başlıyor. 40.000 grevci işçiye karşılık 20.00 silâhlı asker harekete geçiyor. 1.100 işçi öldürülüyor. Hükümet, 30 Nisan günü, sendika lokallerini aratıp, sendika yöneticilerini tutukluyor. Başkent'in parababaları paniğe kapılıyor. Bir bölümü «bilinmeyen» yerlere gidiyor, diğer bölümü de evlerine kapanıp, yiyecek yığınağı yapıyor.

Fransa'da işçi sınıfının uluslararası mücadele günü 1 Mayıs 1946 ve 1947 tarihli yasalarla ücretli tatil günü olarak tanınıyor. Fransız Genel İş Konfederasyonu'nun (CGT) sınıf sendikacılığı kanadı 1 Mayıs 1931 yılında yayınladığı bildiride 1 Mayıs'ı şöyle tanımlıyor.

«Yığıtçe savaşları, verdikleri kurbanlarla tüm dünya işçileri 1 Mayıs'ı sömücülerine karşı uluslararası mücadele günü yapmışlardır. Reformist liderler, 1 Mayıs'ın bu niteliğini gizlemeye çalışıyorlar. Sınıf gösterilerini bayram kutlamasına dönüştürmek istiyorlar.

1 Mayıs, işçiler, kendilerini sömüren bu düzeni ve iktidarı değiştirmedikçe bir bayram olamaz.»

4) Çarlık Rusyası'nda

Hazırlıkları Rigre'de yapılan 1913'ün 1 Mayıs günü St. Petesburg kentinde büyük gösterilerle gerçekleşti. Daha önceki günlerde hükümet pek çok işçiye tutuklamış ve 1 Mayıs'ı engellemek istedi. Başs sıkışan bazı işverenler çeşitli yollara başvurdular. İşçileri işten atılmak ve lokavtla tehdit ettiler. Bir kısmı hükümeti işçi katliamına kışkırttı. Tüm baskı ve tehdite rağmen 1 Mayıs gösterilerine 250.000 grevci katıldı.

5) Almanya'da

1 Mayıs 1929. 1923 yılından beri Berlin polisi ilk kez 1 Ma-

yıs gösterilerini yasaklıyor. Benzer kararlar Hamburg ve Münih'de de alınıyor. Sendikalar bu yasağı tanımıyor. Berlin'de 1 Mayıs gösterisini «Hazırlama Komitesi» kuruyor. Gösterinin temel istemleri: «45 saatlik çalışma haftası, 8 saatlik çalışma günü (madenlerde 8, gençler için 6 saat.)»

1 Mayıs günü, gösteriye katılan binlerce işçiye karşı polis ateş açıyor. Çıkan çatışmanın sonucu: 33 ölü ve 30 dan fazla ağır yaralı.

6) Bulgaristan'da

Faşist krallık hükümeti, kitleleri sınıf savaşından saptırmak amacıyla 1936 1 Mayıs'ını devlet sendikalarının resmi bayramı olarak ilân etti. O dönemdeki Bulgar hükümeti, Almanya'da iktidarı eline geçirmiş olan Hitler faşizmini (Nazizm) destekliyordu. İşçi sınıfını faşizmin kitle desteği yapma ve dünya işçilerinden koparma girişimleri başarıya ulaşamadı. Örgütlü işçiler, bayramın resmi niteliğinden yararlanarak 1936 1 Mayıs'ını anti-faşist ve anti-kapitalist bir kitle gösterisine dönüştürdüler. Gösteriye işçilerin yanında, kooperatifçiler ve çeşitli dernek üyeleri katıldılar. 1 Mayıs günü, yaşam koşullarının iyileştirilmesi ve rejimin demokratikleştirilmesi istendi.

1 Mayıs 1939. İkinci emperyalist dünya savaşı başlamak üzere. Bulgaristan'da o yılki 1 Mayıs savaşa ve faşizme karşı girişilen en büyük kitlesel gösterilerden biri oldu. 1939'un 1 Mayıs'ı, «ülkenin devlet egemenliği ve ulusal bağımsızlığı uğruna savaş!», «Hitler ve Musolini saldırısına karşı Balkan haklarının birliği», «Tarafsızlık» ve «SSCB ile birlik ve dostluk» sloganlarıyla kutlandı. Polisin silâhlı saldırısı kanlı çatışmalara yol açtı. 100 kişi yaralandı. 300 kişi tutuklandı.

7) Şili'de

Amerikan Casusluk Teşkilâtı (CIA), çok uluslu Amerikan şirketleri (ITT - Uluslararası Telefon ve Telgraf Şirketi) ve Şili'li banker ve tekellerin desteklediği faşist rejimin kanlı elleri Şi-

li halkının boğazında. Fakat, Şili'li emekçi ve aydınlar, en ağır koşullara rağmen ülkelerinin ulusal onuru ve özgürlük için mücadeleye bayrağını yere düşürmüyorlar. İşte bir örnek: 1 Mayıs 1975.

«Sevgili arkadaşlar,

2 yıl (239 gün) boyunca faşist cuntanın tutsağıydım. Biz siyasi mahkûmlar, her gün işkence ve hakaretlere maruz kalıyorduk. Ama mektubum bunlarla ilgili değil. Ben, mücadelemizden söz etmek istiyorum.

Atıldığım bütün toplama kamplarında, sarsılmaz bir güce sahip yiğit kişiler gördüm. Cunta onların bu gücünü kırmak için her yönetim başvurmakta, ama, başarılı olamamaktadır. Mahkûmlar örgütlülüklerini güçlendiriyor, güçlendiriyor, böylece de faşizmi yıkmak için Şili'li yurtseverlerden oluşan geniş mücadele cephesine katkıda bulunuyorlar. İşte bir örneği:

30 Nisan 1975 sabahı, 1 Mayıs'ın arifesinde, Tres Alames toplama kampının kumandanı bir emir yayınladı. «Bütün faaliyetler (1) bir hafta için yasaklanmıştır. Bu yasağa uymayanlar şiddetle cezalandırılacaklardır.»

Yasağa ve tehditlere rağmen, bütün dünya halkları için böylesi büyük önem taşıyan 1 Mayıs'ı kutlamaya kararlıydık. Yurttaşlarımızın ve mücadele arkadaşlarımızın mümkün olan her yerde 1 Mayıs toplantıları yapacağını, duvarlarda anti-faşist sloganların yazılacağını, gerçeğin sesinin yurdun her yöresinde yükselineceğini biliyorduk.

O gün kamptaki muhafızlar artırıldı. Ama planlarımızı gizli tutmak için her tedbiri almıştık.

O akşam saat sekizde arkadaşlarımızdan 90 kişinin, kaldığı en büyük hücrede toplandık. 2 numaralı barakadan 200 mahkum geldi. Birbirimize sıkışıkça yaslanmış, saygılı bir sessizlik içinde duruyorduk. Sonra arkadaşlarımızdan biri konuştu. «Emekçilerin uluslararası dayanışma günü olan bu günde», de-

(1) Birçok toplama kampında siyasi tutuklular, bir yandan yeraltı çalışmalarını sürdürürken, aynı zamanda da, gardiyanlarca siyasi nitelikte görülmeyen eğilici, kültürel ve spor faaliyetleri düzenleme hakkını elde etmişlerdir.

di «yeryüzünün her yöresinde halkımızdan, mücadelemizden söz edilecektir. Yalnız değiliz. Tüm ilerici insanlığın dayanışması bize güç vermektedir. Şili'li işçiler ve demokratlar da ülkemizin kısa zamanda özgürlüğüne kavuşacağına olan sarsılmaz inançlarını bir kez daha belirtmek üzere toplantılar düzenleyeceklerdir. Mücadelede ölenlerin anıları kalbimizde bütün canlılığıyla yaşamaktadır. Bu özveriler boşa gitmemiştir. Biz siyasi mahkûmlar için bu 1 Mayıs, bir umut, işçi sınıfımıza, anti-faşist cepheye genç günüdür.

Bizim kampa, elektrik işkencesine maruz tutulduğu Villa Grimaldi kampından nakledilen, M. arkadaşına bir göz attım. Felçleşmiş bacağını sürüyerek konuşmacıya yaklaştı ve onu kucakladı. Birisi ölümsüz ozan Pablo Neruda'nun şiirlerini okudu. Daha sonra bir işçi, bir köylü ve bir öğrenci konuştular.

Toplantı Enternasyonalin söylenmesiyle sona erdi. Hepimiz son derece duygulanmıştık, bazıları gözyaşlarını gizleyemiyorlardı.

Bütün tedbirlerimize rağmen, muhafızlar toplantımız haber almışlardı. Cezalandırmalar başladı. Toplantıyı düzenlediklerinden şüphelenilen arkadaşlar özellikle kötü koşulları olan bir hapishane binasına nakledildiler.

Ama bizim dayanma gücümüzü kıramazlardı. Direnişimizi sürdürdük. Sosyalist olmanın pekçok yükümlülükleri vardır. En saygın ve politik olarak olgun arkadaşları kapsayan bir Yaşlılar Heyeti oluşturduk. Ben Tres Alamos'a yılbaşından bir ay önce Puchincavi toplama kampından nakledilmiştim. Komşu hapishane binasında tutuklu olan kadın siyasi mahkûmlara armağanlar hazırladık. Konserve kutuları ve telleri alet olarak kullanarak, tahtadan küçük deniz atları, taştan basit şekiller oyduk. Kadınlar da bize armağanlarla karşılık verdiler. 1975'in başında bazı arkadaşlarımıza okuma yazma öğretmek için bir okul düzenledik. Teknik ve yabancı dil kursları oluşturduk. (2)

Bütün önemli tarihleri kutladık. Sendikalar Birliğinin (CUT) kuruluş yıldönümünü, Halk Cephesi'nin zaferinin yıldönümünü

(2) Tres Alamos ve diğer toplama kamplarındaki siyasi tutukluların çoğunluğu işkence kamplarından geçmişlerdir.

ve diğler olayların kutlama törenlerine katıldım.

Bütün bunlar için cezalandırıldık, arandık, ailelerimize karşı çeşitli provokasyonlar düzenlendi. «Chochos» (yeraltı hücrelerine) kapatıldık. Ama eğer kişinin yüreği faşist diktatörlüğe karşı savaşan kahraman bir halkın büyük gerçeğiyle doluysa, her şeye dayanılabilir. Günlük mücadelelerin binlerce kahramanının verdiği örnek Şili'li siyasi mahkûmlar destek olmaktadır.»

Guillermo Torres Gaona--

Eski/Şili Stadyumu, Ulusal Stadyum,
Chacabuco, Puchuncavi ve Tres Alamos
toplama kampları mahkûmu

8) 1 Mayıs 1945

Hitler faşizminin başkenti Berlin düştü. Sadece Avrupada'da 40 milyon insanın ölümüne yol açan 2. Emperyalist dünya savaşı sona eriyor. Demokrasi ve barış güçleri büyük bir zafer elde ediyor.

1945'in 1 Mayıs'ı faşizmin yıkıntıları üzerinde, kurtarılan Berlin'de hem işçi, hem de kurtuluş bayramı olarak kutlandı.

BÖLÜM III

TÜRKİYE'DE 1 MAYISLAR

TÜRKİYEMİZDE 1 Mayıs'ın tarihi eskidir. 1 Mayıs'ın, bu günlerde yapılan kitlesel gösterilerin Türkiye işçi sınıfının tarihindeki yeri ve geleneği önemlidir. Sermaye sınıfları bu köklü geleneği unutturmak, saptırmak için her yolu denemiştir. Fakat, belirtmiştik, bazı tarihler-olaylar vardır, unutulmaz ve unutturulamaz. Bunlar, artık içimize öylesine yerleşmiştir ki, varlığımızın birer parçalarıdır artık... Hele böylesine yaygınlaşmış ve gelenekleşmiş olan «çeşitli uluslardan emekçileri birbirine yaklaştıran» bir günü, değil Türkiye burjuvazisi, daha 1 Mayıs 1886 da güçlü Amerikan parabalaları bile yok edememişlerdir. Bugün, sınırlı da olsa elde ettiğimiz kazanımlar için verilen mücadeleden tarihsel ve uluslararası bir de önemi vardır. Dünya işçi hareketinin her döneminde, herhangi bir ülkedeki işçi sınıfının sermayenin sömürü ve zulmüne karşı verdiği mücadele mutlaka dünya işçi sınıfınca desteklenmişti. Ulusları değişik olsa da, kapitalizmin sömürdüğü işçilerin sınıfsal çıkarları ve siyasal özelemler ortaktır, tüm dünyada aynıdır. Türkiye işçi sınıfı da dünya işçi sınıfının kopmaz bir parçası olarak 1890'larda hayata geçen 1 Mayıs'a, uluslararası işçi dayanışma günü'ne sahip çıkmıştır. Bu günü hem sömürü düzenine ve hem de emperyalizme karşı «ulusal bağımsızlık» için sürdürdüğü mücadelesi ile bütünleştirmiştir.

Türkiye işçi sınıfının 1 Mayıs geleneğini bilebilmek için bizi Ulusal Kurtuluş Savaşımızın kan ve ateş kokan kahraman-

lık günlerine kadar çevirmek gerekir. Ulusal Kurtuluş Savaşında bile işçiler bir yandan cepheye silâh üretiyorlar, aynı anda da emperyalist işgal ordularına karşı ön saflarda döğüşüyorlardı. Ankara'da «İmalât-ı Harbiye» tezgâhlarında topların çaplarına uyması için obüsleri tapalarını çıkartmadan torna tezgâhlarına koyan, siperlere ulaştıran, cephenin önünde ve ardında savaşan ondan başkası değildi.

1921 yılında, Sakarya'da, ölüm-kalım savaşlarının gittiği, o tren istasyonunun birkaç defa elden ele geçtiği günlerde, istasyon duvarlarına «Bütün Ülkelerin İşçileri, Birleşiniz» yazılıydı. Dört kelimelik bu sesleniş, ulusal bağımsızlık mücadelesinin en ön saflarında, ateş boylarında döğüşen işçi sınıfımızın Uluslararası birlik ve dayanışmayı da kavgasıyla bütünleştirdiğini gösterir.

Yıl 1921, İstanbul emperyalist orduların işgali altındadır. Fransızlar, İngilizler, Amerikalı'lar, İtalyan ve Yunanlıların her biri bir semti kesmiş almış; gericiler, kukla padişah hükümeti, işbirlikçiler; hepsi, işgal kuvvetlerinin işçileri bakanlığını yapıyor. Böyle bir ortamda, işçiler, halkın direniş gücünü şahlandıran bir çıkış yaptılar. Siyasal örgütleri ile 1 Mayıs yürüyüşü tertiplediler. Binlerce işçi 1 Mayıs 1921'de Saraçhanebaşı'nda toplandılar. Hürriyet-i Ebediye Tepesine dek süren yürüyüşte işçi sınıfının ulusal ve uluslararası istemleri haykırıldı. Hürriyet-i Ebediye tepesinde söz alan Sadrettin Celâl Antel ve Mustafa Fazıl gibi işçi önderleri 1 Mayıs'ta tüm dünya işçilerinin sermayenin egemenliğine karşı verdikleri mücadeledeki kararlılıklarını belirten konuşmalar yaptılar. Bu heybetli gösteri, işgalci güçlerin ve onlarla bütünleşen yerli işbirlikçilerin dizlerini titretti. İstanbul halkına umut verdi, coşku saldı. İşçiler İstanbul sokaklarına «Bütün Ülkenin İşçileri Birleşin» diye yazdılar. 1 Mayıs için yazılan türküler haykırıldı:

«1 Mayıs, 1 Mayıs

ilk dileğimiz.

Yaşatacak seni tunç bileğimiz!

Kara kış günleri yansın, kül olsun!

Kırmızı çiçekli bahar uyanсын

**Birleşin,
Gelin!
Yerden yükselin!
Birliksiz işçi, işçi değildir.»**

İşçi sınıfının savaşı, dünü, yarını, gücü, örgütlülüğü, 1 Mayıs'ın önemi, hepsi bu türkünün içindedir. Bu türkü, düşmanın ateş yağmuru altında, Haymana ovalarında, Kütahyalarda, Dumlupınarlarda, Eskişehirde, Afyonun Yalçın dağlarında, Adana ve Antepin bağrında savaşan işçilerin dudaklarındaydı. Böyle yaygınlaşmıştı.

Türkiye burjuvazisi bu işçi türkülerini unutturmaya çalıştı. Söyleyenleri zindanlarda çürüttü. Tüm amacı; paranın-sermayenin padişahlığını yaşatmaktı. Fakat bu türküler iğitlik öyküleri gibi dillerde dolaştı. İşte 1976'nın 1 Mayıs'ında Türkiye İşçi sınıfı, yıllar önce ateş boylarında söylenmiş bu türkülere sahip çıkıyor.

Sayıcı az olmasına rağmen, işçi sınıfı ulusal kurtuluş savaşına boylu boyunca ve şan şöret beklemeden atılmıştı. Memleketi Birinci Dünya Savaşına sokan ve de işgal eden emperyalistlerin kovulması ve bu zaferin toplumsal kurtuluşla sonuçlandırılması isteniyordu. İşte sınıfının kavgası; savaşa katılan emekçi halkın insanca yaşayacağı, sömürsüz, bağımsız, demokratik ve özgür bir Türkiye içindi. İşçi sınıfı için cephede ulusal bağımsızlık için sürdürdüğü mücadele ile işyerlerinde sömürüye karşı yürüttüğü mücadele bir bütündür.

Kurtuluş savaşları dar boğazlara girmişti. Ulusal Bağımsızlık ve sınıf savaşları içindeydi. Bir yandan düşman bindirmişti. Öte yandan gerici (padişaha, emperyalizme bağlı) güçler iyice baş kaldırmıştı. Bu ayaklanmaları işçilerden-köylülerden oluşan atlı, akıncı birlikler, Yeşil Ordu'ya bağlı silâhlı-vurucu güçler bastırdı. İşgal kuvvetlerine karşı işçilerden-emekçi halktan oluşan 50 bin çete (halk milisleri) vuruşuyordu.

Yıl 1922. Emperyalist Fransız donanması Mersin Limanına demir attı. «Teslim olun» çağrısına karşı ilk isyan bayrağını işçiler kaldırdı. 1 Mayıs günü, siyasal olarak örgütlenmiş işçiler, sosyalistler; İliman, demiryolu, fabrika işçilerini, esnafı, tüm Mersin halkını direnmeye çağırdı. 1 Mayıs günü binlerce emek-

çi büyük bir gösteri yaptı. Duvarlara yazılan yazılarda, bildirilerde «Yaşasın 1 Mayıs! Kahrolsun emperyalizm! Kahrolsun emperyalistlerin uşağı İstanbul Hükümeti!» sloganları yer aldı.

1923 yılının 1 Mayıs'ında İstanbul reji bütün işçileri grev yapmaya ve Adapazarı İmalâtı Harbiye işçileri 1 Mayıs'ı İşçi Bayramı olarak kutlamaya karar verdiler. Daha birçok yerli ve yabancı işletmede çalışan işçiler greve çıktılar. Bunların arasında askeri fabrikalar, demiryolu işçileri, Ankara mürettepleri, fırıncılar, İstanbul tramvay, telefon, tünel, gazhane işçileri vardı. İleri sürdükleri istemler arasında «yabancı şirketlere el konulması, 1 Mayıs'ın resmen işçi bayramı olarak tanınması, 8 saatlik iş günü, hafta tatili, serbest sendika ve grev hakkı» vardı. Fakat daha 1 Mayıs gösterilerinden önce, Nisan ayında «memlekette ihtilâl çıkarmak isteyen bazı komünistler tevkiif edildi.» haberi basında yer aldı. 1 Mayıs bildirilerini dağıtmak isteyenler tutuklandı. «Türkiye Büyük Millet Meclisini iskat ve meşruiyetine isyanı tazammun eder» bahanesiyle tutuklamalar genişletildi.

1924'de 1 Mayıs ağır koşullara rağmen kitlesel ve örgütlü bir şekilde kutlandı.

Aralarında Askeri fabrika ve dekovit işçilerinin de bulunduğu kalabalık bir emekçi topluluğu ellerinde «8 saat iş», «Hafta tatili», «1 Mayıs İşçi Bayramı» gibi pankartlarla, yürüyüşe geçti. Cebeciden başlayan yürüyüşün başını çeken işbaşı giysili işçilerin hemen arkasından Ankaralı esnaflar, emekçiler ve aydınlar geliyordu. «Halka demokratik tüm haklar tanınmalıdır» haykırışlarıyla o muhteşem kalabalık Meclisin önünden geçti.

Aynı akşam düzenlenen bir kapalı salon toplantısında bir işçi piyesi oynandı. Arkasından geniş tutuklamalar başladı. Ayrıca 1 Mayıs günü 8 saatlik işgünü için bildiri dağıtanlar ve daha birçok insan, zindanlara atıldı. O dönemki sendikalar konfederasyonu olan «Amele Teali Cemiyeti» dağıtıldı. 1 Mayıs üzerine yayın yapan «Çelik Kol» gazetesi toplatıldı.

1 Mayıs 1924 günü Meclis önünde işçiler adına yapılan konuşmada sermaye sınıflarına karşı mücadelenin sürdürüleceği bildiriliyor: «Şayet bizim mesai (iş) kanunumuza tatilinizin ikmalinden sonra ilk celselerinizde çıkartmaz ve bir neticeye inti-

kal ettirmeszeniz (sonuca bağlamazsanız) emin olunuz ki insafsız sermayedarlara, kendi ellerinizle bizi esir edeceksiniz. Sizden bir an önce mesai kanunumuzun çıkarılmasını talep ediyorum.» Son olarak kitlesel bir şekilde 1 Mayıs uluslararası işçi bayramı 1925'de kutlandı.

Türkiye burjuvazisi, işçi sınıfımızın dünya işçileriyle olan kopmaz bağlarını simgeleyen 1 Mayıs'ın her yıl sermayenin egemenliğine karşı kitlesel gösterilere dönüşmesinden korktu. Her yönüyle uluslararası bir özü olan 1 Mayıs işçi bayramını amaçından saptırarak, 1925 yılında 1 Mayıs'ı «Bahar ve Çiçek Bayramı» olarak ilân etti. Fakat, Türkiye işçi sınıfı 1 Mayıs'ı yaşatmasını bildi. O yıldan sonra, değişik yollarla da olsa 1 Mayıs kutlandı. Bunlardan bir tanesi 1938'den sonraki tek parti dönemine rastlar:

1 Mayıs günü, Adana'da, aniden fabrikalarda paydos düdükları çalmaya başlar. Her yere «Cumhurbaşkanı İnönü'nün beyaz treninin az sonra kente gireceği» haberi yayılır. İşçilerin karşılama töreninde hazır bulunmaları için işyerleri tatil edilir. Tüm kolluk kuvvetleri istasyon çevresinde birikmiştir. Bando da hazır. Cumhurbaşkanı beklenmektedir. Oysa, aynı anda, kentin başka bir bölümündeki bir bahçede toplanan işçiler 1 Mayıs'ı kutlamaktadırlar. Polis olayı haber alıp, gelene dek mitinge katılan kalabalık dağılmış bulunmaktadır.

Daha sonraki yıllarda da 1 Mayıs İşçi Bayramı İstanbul'da, Sakarya'da, Eskişehir'de, Adana'da ve İzmir'de gruplar halinde kutlanmıştır. Baskı, terör ve zindan işçi sınıfımıza artık kökleşmiş olan bu geleneği unutturamamıştır. Örneğin, daha son on yirmi yıla dek polis 1 Mayıs'a bir-iki hafta, kimi zaman üç hafta kala, pekçok bilinçli, devrimci işçiyi tutuklayarak işçi bayramının kutlanmasını engellemeye çalışmıştır. Hiç bir delil ve olay olmadan karakollara alınan bu işçiler ve ilericilerin 1 Mayıs'tan hemen sonra serbest bırakılması burjuvazinin işçi sınıfının uyarışı ve 1 Mayıs'ın kutlanmasından ne denli korktuğunu göstermektedir.

1 MAYIS NEDEN SAPTIRILDI

Ulusal Kurtuluş savaşında engel tanımayan, ön saflarda dövüşenler işçiler, köylüler, tüm emekçilerdi. Savaşın cephe önünde ve gerisindeki yükü, bu milyonların omuzundaydı. Bu insanlar, vatanın emperyalist askeri ve ekonomik işgalden kurtulup yeniden sermayenin egemenliğine geçmesi için dövüşmüyordu. 23 Nisan 1920'de Ankara'da kurulan ilk Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde ilerici, emekçi halktan yana pek çok milletvekili bulunuyordu. Fakat, ulusal zaferden sonraki TBMM'nin yarından çoğunu eski Osmanlı Mebuslar Meclisi üyeleri oluşturuyordu. Millet Meclisinde tepeden getirilen ağalar, kimi eski ittihatçılar vardı. Eski devlet düzeni bütünüyle yıkılmamış ve bu düzeni destekleyen ekonomik güçlerin önemli bir bölümü sadece kabuk değiştirmişti. İşte bu gerici çevreler, Ulusal Kurtuluş Savaşının köklü, geniş bir toplumsal ve demokratik devrime dönüşmesini engellediler. İşçi sınıfımız, onun bilinçli, örgütlü kesimleri, ulusal egemenliğin kazanıldığı anda yitirilmemesi için çalıştı. İşte bu ulusal ve toplumsal, sınıfsal mücadelelerin içinde 1 Mayıslar dünya işçi sınıfının uluslararası birlik ve dayanışma günü olarak kutlandı. 1 Mayıslar da, sekiz saatlik iş gününün yanında, ekonomik bağımsızlık ve toplumsal ilerleme istemleri haykırıldı.

Burjuvazi ya bu istemlere boyun eğerek kâr düzeninin padişahlığı son bulacaktı, ya da terör uygulayacaktı. Hiç bir toplumsal sınıf kendi çıkarlarını çiğnemez. Ve burjuvazi, doğal olarak ikinci yolu seçti. Bu yüzden önce, ulusal bağımsızlık için savaşmış işçi sınıfı devrimcilerini, 50 bin kişilik halk milis kuvvetlerini karada, denizde katletti. Daha sonra, 1 Mayıs gösterilerine saldırarak, 1925'lerden sonra 1 Mayıslar'ın kutlanmasını baskı ve zulümle engellemeye çalıştı. Yine 4 Mart 1925 tarihinde yürürlüğe giren Tahriri Sükûn yasası, işçi sınıfı ve emekçi halkın kendi toplumsal çıkarları doğrultusundaki her türlü mücadeleyi resmen yasakladı. 1936 yılında ise işçi sınıfının serbestçe düşünmesini, serbestçe yayın yapmasını ve serbestçe örgütlenmesini yasaklayan 141 ve 142. nci maddeler, faşist Mussolini İtalya'sının Ceza Yasalarından alınarak Türk Ceza Yasasına konuldu. Ayrıca 1938 de çıkarılan bir başka yasa, ile zaten uygu-

laması yapılamayan sınıf esasına göre dernek kurulmasını bütünüyle ve birkez daha engelledi. Bu yasa bir derneğin kurulabilmesi için hükümetin iznini şart koşuyor ve kapatılma hakkını da hükümete veriyordu. Oysa sermayeciler serbestçe örgütleniyorlar, çalışma yaşamını, ücret ve fiyatları, kendi sınıfsal çıkarlarına göre ayarlıyorlardı. Unutmamak gerek: Cumhuriyet tarihimizin yarısından fazlası sıkıyönetimler altında geçti. Sonra, Amerikan emperyalizmi uzun yıllardır ülkemizi çeşitli açmazlara sokmuş, sömürmüştür. Ülkemizin NATO'ya bağlanması, bağımlılığımızı arttırmıştır. Memleket ekonomisi, devlet bütçeleri yıllardır bu duruma göre ayarlanıyor.

İşçi sınıfımız işte bu zor ve ağır koşullar altında mücadelesini sürdürerek, 1967 yılında DİSK'in kurmuş ve 1976'nın 1 Mayıs'ını kitlesel gösterilerle büyük bir coşku ve heyecanla kutlamaktadır.

BÖLÜM IV

1976 TÜRKİYESİ'NDE 1 MAYIS

BURJUVAZİ işçi sınıfının bağımsız ekonomik ve siyasal örgütlenmesine karşı sadece baskı ve terör uygulamamıştır. Kaba kuvvetin ,kapitalizmin sömürüsünü ve insanlık dışı yüzünü saklayamadığını kendisi de çok iyi bilmektedir. Sermaye sınıfları aynı zamanda, daha kurnazca, daha uzun süreli ve kalıcı bir yolu denemişlerdir. Bu da işçi sınıfını kendi içinden kuşatmaktır. İşte, 1952 yılında hükümet, sermaye ve Amerikalı sendikacıların desteğiyle kurulan Türk-İş'in esas görevi budur. Emek ile sermayenin, sömüren ile sömürülenin kardeşliğini savunurken Türk-İş işçi sınıfının sınıfsal ve siyasal uyanışını frenlemek, saptırmak istemiştir. «Partiler üstü ve siyaset dışı» sendikacılık derken Türk-İş işçi sınıfımızı burjuvazinin sömürü ve baskı siyasetinin kurbanı yapmaya yönelmiştir.

1) Türk-İş'in 1 Mayıs ihaneti

İşte işçi sınıfına ihanet çizgisi Türk-İş'i 1 Mayıs işçi bayramını inkâra, «Bahar ve Çiçek Bayramı»nı onaylamaya götürmüştür. Türk-İş, sadece bununla yetinmemiştir. Daha da ileri gitmekten ve işçi sınıfımızın, dünya işçilerinin yaşayan geleneğine ters düşmekten çekinmemiştir. Burjuvaziyle birlik olarak 24 Temmuz'u «İşçi Bayramı» ilân etmiştir. Bu, Türk-İş, iktidar ve sermaye işbirliğinin belki de en belirgin, en uç örneğidir. 24 Temmuz nedir?

Şişli, Kızılkaya 10
Etiler 10, 11, 12, 13
Taksim 14, 15, 16, 17
Beşiktaş 18, 19, 20, 21
Kadıköy 22, 23, 24, 25
Nispetiye 26, 27, 28, 29
Karaköy 30, 31, 32, 33
Kartal 34, 35, 36, 37
Üsküdar 38, 39, 40, 41
Sarıyer 42, 43, 44, 45
Bakırköy 46, 47, 48, 49
Zeytinburnu 50, 51, 52, 53
Kurtuluş 54, 55, 56, 57
Fatih 58, 59, 60, 61
Eminönü 62, 63, 64, 65
Sultanahmet 66, 67, 68, 69
Sultanı 70, 71, 72, 73
Sultanı 74, 75, 76, 77
Sultanı 78, 79, 80, 81
Sultanı 82, 83, 84, 85
Sultanı 86, 87, 88, 89
Sultanı 90, 91, 92, 93
Sultanı 94, 95, 96, 97
Sultanı 98, 99, 100, 101
Sultanı 102, 103, 104, 105
Sultanı 106, 107, 108, 109
Sultanı 110, 111, 112, 113
Sultanı 114, 115, 116, 117
Sultanı 118, 119, 120, 121
Sultanı 122, 123, 124, 125
Sultanı 126, 127, 128, 129
Sultanı 130, 131, 132, 133
Sultanı 134, 135, 136, 137
Sultanı 138, 139, 140, 141
Sultanı 142, 143, 144, 145
Sultanı 146, 147, 148, 149
Sultanı 150, 151, 152, 153
Sultanı 154, 155, 156, 157
Sultanı 158, 159, 160, 161
Sultanı 162, 163, 164, 165
Sultanı 166, 167, 168, 169
Sultanı 170, 171, 172, 173
Sultanı 174, 175, 176, 177
Sultanı 178, 179, 180, 181
Sultanı 182, 183, 184, 185
Sultanı 186, 187, 188, 189
Sultanı 190, 191, 192, 193
Sultanı 194, 195, 196, 197
Sultanı 198, 199, 200, 201
Sultanı 202, 203, 204, 205
Sultanı 206, 207, 208, 209
Sultanı 210, 211, 212, 213
Sultanı 214, 215, 216, 217
Sultanı 218, 219, 220, 221
Sultanı 222, 223, 224, 225
Sultanı 226, 227, 228, 229
Sultanı 230, 231, 232, 233
Sultanı 234, 235, 236, 237
Sultanı 238, 239, 240, 241
Sultanı 242, 243, 244, 245
Sultanı 246, 247, 248, 249
Sultanı 250, 251, 252, 253
Sultanı 254, 255, 256, 257
Sultanı 258, 259, 260, 261
Sultanı 262, 263, 264, 265
Sultanı 266, 267, 268, 269
Sultanı 270, 271, 272, 273
Sultanı 274, 275, 276, 277
Sultanı 278, 279, 280, 281
Sultanı 282, 283, 284, 285
Sultanı 286, 287, 288, 289
Sultanı 290, 291, 292, 293
Sultanı 294, 295, 296, 297
Sultanı 298, 299, 300, 301
Sultanı 302, 303, 304, 305
Sultanı 306, 307, 308, 309
Sultanı 310, 311, 312, 313
Sultanı 314, 315, 316, 317
Sultanı 318, 319, 320, 321
Sultanı 322, 323, 324, 325
Sultanı 326, 327, 328, 329
Sultanı 330, 331, 332, 333
Sultanı 334, 335, 336, 337
Sultanı 338, 339, 340, 341
Sultanı 342, 343, 344, 345
Sultanı 346, 347, 348, 349
Sultanı 350, 351, 352, 353
Sultanı 354, 355, 356, 357
Sultanı 358, 359, 360, 361
Sultanı 362, 363, 364, 365
Sultanı 366, 367, 368, 369
Sultanı 370, 371, 372, 373
Sultanı 374, 375, 376, 377
Sultanı 378, 379, 380, 381
Sultanı 382, 383, 384, 385
Sultanı 386, 387, 388, 389
Sultanı 390, 391, 392, 393
Sultanı 394, 395, 396, 397
Sultanı 398, 399, 400, 401
Sultanı 402, 403, 404, 405
Sultanı 406, 407, 408, 409
Sultanı 410, 411, 412, 413
Sultanı 414, 415, 416, 417
Sultanı 418, 419, 420, 421
Sultanı 422, 423, 424, 425
Sultanı 426, 427, 428, 429
Sultanı 430, 431, 432, 433
Sultanı 434, 435, 436, 437
Sultanı 438, 439, 440, 441
Sultanı 442, 443, 444, 445
Sultanı 446, 447, 448, 449
Sultanı 450, 451, 452, 453
Sultanı 454, 455, 456, 457
Sultanı 458, 459, 460, 461
Sultanı 462, 463, 464, 465
Sultanı 466, 467, 468, 469
Sultanı 470, 471, 472, 473
Sultanı 474, 475, 476, 477
Sultanı 478, 479, 480, 481
Sultanı 482, 483, 484, 485
Sultanı 486, 487, 488, 489
Sultanı 490, 491, 492, 493
Sultanı 494, 495, 496, 497
Sultanı 498, 499, 500, 501
Sultanı 502, 503, 504, 505
Sultanı 506, 507, 508, 509
Sultanı 510, 511, 512, 513
Sultanı 514, 515, 516, 517
Sultanı 518, 519, 520, 521
Sultanı 522, 523, 524, 525
Sultanı 526, 527, 528, 529
Sultanı 530, 531, 532, 533
Sultanı 534, 535, 536, 537
Sultanı 538, 539, 540, 541
Sultanı 542, 543, 544, 545
Sultanı 546, 547, 548, 549
Sultanı 550, 551, 552, 553
Sultanı 554, 555, 556, 557
Sultanı 558, 559, 560, 561
Sultanı 562, 563, 564, 565
Sultanı 566, 567, 568, 569
Sultanı 570, 571, 572, 573
Sultanı 574, 575, 576, 577
Sultanı 578, 579, 580, 581
Sultanı 582, 583, 584, 585
Sultanı 586, 587, 588, 589
Sultanı 590, 591, 592, 593
Sultanı 594, 595, 596, 597
Sultanı 598, 599, 600, 601
Sultanı 602, 603, 604, 605
Sultanı 606, 607, 608, 609
Sultanı 610, 611, 612, 613
Sultanı 614, 615, 616, 617
Sultanı 618, 619, 620, 621
Sultanı 622, 623, 624, 625
Sultanı 626, 627, 628, 629
Sultanı 630, 631, 632, 633
Sultanı 634, 635, 636, 637
Sultanı 638, 639, 640, 641
Sultanı 642, 643, 644, 645
Sultanı 646, 647, 648, 649
Sultanı 650, 651, 652, 653
Sultanı 654, 655, 656, 657
Sultanı 658, 659, 660, 661
Sultanı 662, 663, 664, 665
Sultanı 666, 667, 668, 669
Sultanı 670, 671, 672, 673
Sultanı 674, 675, 676, 677
Sultanı 678, 679, 680, 681
Sultanı 682, 683, 684, 685
Sultanı 686, 687, 688, 689
Sultanı 690, 691, 692, 693
Sultanı 694, 695, 696, 697
Sultanı 698, 699, 700, 701
Sultanı 702, 703, 704, 705
Sultanı 706, 707, 708, 709
Sultanı 710, 711, 712, 713
Sultanı 714, 715, 716, 717
Sultanı 718, 719, 720, 721
Sultanı 722, 723, 724, 725
Sultanı 726, 727, 728, 729
Sultanı 730, 731, 732, 733
Sultanı 734, 735, 736, 737
Sultanı 738, 739, 740, 741
Sultanı 742, 743, 744, 745
Sultanı 746, 747, 748, 749
Sultanı 750, 751, 752, 753
Sultanı 754, 755, 756, 757
Sultanı 758, 759, 760, 761
Sultanı 762, 763, 764, 765
Sultanı 766, 767, 768, 769
Sultanı 770, 771, 772, 773
Sultanı 774, 775, 776, 777
Sultanı 778, 779, 780, 781
Sultanı 782, 783, 784, 785
Sultanı 786, 787, 788, 789
Sultanı 790, 791, 792, 793
Sultanı 794, 795, 796, 797
Sultanı 798, 799, 800, 801
Sultanı 802, 803, 804, 805
Sultanı 806, 807, 808, 809
Sultanı 810, 811, 812, 813
Sultanı 814, 815, 816, 817
Sultanı 818, 819, 820, 821
Sultanı 822, 823, 824, 825
Sultanı 826, 827, 828, 829
Sultanı 830, 831, 832, 833
Sultanı 834, 835, 836, 837
Sultanı 838, 839, 840, 841
Sultanı 842, 843, 844, 845
Sultanı 846, 847, 848, 849
Sultanı 850, 851, 852, 853
Sultanı 854, 855, 856, 857
Sultanı 858, 859, 860, 861
Sultanı 862, 863, 864, 865
Sultanı 866, 867, 868, 869
Sultanı 870, 871, 872, 873
Sultanı 874, 875, 876, 877
Sultanı 878, 879, 880, 881
Sultanı 882, 883, 884, 885
Sultanı 886, 887, 888, 889
Sultanı 890, 891, 892, 893
Sultanı 894, 895, 896, 897
Sultanı 898, 899, 900, 901
Sultanı 902, 903, 904, 905
Sultanı 906, 907, 908, 909
Sultanı 910, 911, 912, 913
Sultanı 914, 915, 916, 917
Sultanı 918, 919, 920, 921
Sultanı 922, 923, 924, 925
Sultanı 926, 927, 928, 929
Sultanı 930, 931, 932, 933
Sultanı 934, 935, 936, 937
Sultanı 938, 939, 940, 941
Sultanı 942, 943, 944, 945
Sultanı 946, 947, 948, 949
Sultanı 950, 951, 952, 953
Sultanı 954, 955, 956, 957
Sultanı 958, 959, 960, 961
Sultanı 962, 963, 964, 965
Sultanı 966, 967, 968, 969
Sultanı 970, 971, 972, 973
Sultanı 974, 975, 976, 977
Sultanı 978, 979, 980, 981
Sultanı 982, 983, 984, 985
Sultanı 986, 987, 988, 989
Sultanı 990, 991, 992, 993
Sultanı 994, 995, 996, 997
Sultanı 998, 999, 1000, 1001
Sultanı 1002, 1003, 1004, 1005
Sultanı 1006, 1007, 1008, 1009
Sultanı 1010, 1011, 1012, 1013
Sultanı 1014, 1015, 1016, 1017
Sultanı 1018, 1019, 1020, 1021
Sultanı 1022, 1023, 1024, 1025
Sultanı 1026, 1027, 1028, 1029
Sultanı 1030, 1031, 1032, 1033
Sultanı 1034, 1035, 1036, 1037
Sultanı 1038, 1039, 1040, 1041
Sultanı 1042, 1043, 1044, 1045
Sultanı 1046, 1047, 1048, 1049
Sultanı 1050, 1051, 1052, 1053
Sultanı 1054, 1055, 1056, 1057
Sultanı 1058, 1059, 1060, 1061
Sultanı 1062, 1063, 1064, 1065
Sultanı 1066, 1067, 1068, 1069
Sultanı 1070, 1071, 1072, 1073
Sultanı 1074, 1075, 1076, 1077
Sultanı 1078, 1079, 1080, 1081
Sultanı 1082, 1083, 1084, 1085
Sultanı 1086, 1087, 1088, 1089
Sultanı 1090, 1091, 1092, 1093
Sultanı 1094, 1095, 1096, 1097
Sultanı 1098, 1099, 1100, 1101
Sultanı 1102, 1103, 1104, 1105
Sultanı 1106, 1107, 1108, 1109
Sultanı 1110, 1111, 1112, 1113
Sultanı 1114, 1115, 1116, 1117
Sultanı 1118, 1119, 1120, 1121
Sultanı 1122, 1123, 1124, 1125
Sultanı 1126, 1127, 1128, 1129
Sultanı 1130, 1131, 1132, 1133
Sultanı 1134, 1135, 1136, 1137
Sultanı 1138, 1139, 1140, 1141
Sultanı 1142, 1143, 1144, 1145
Sultanı 1146, 1147, 1148, 1149
Sultanı 1150, 1151, 1152, 1153
Sultanı 1154, 1155, 1156, 1157
Sultanı 1158, 1159, 1160, 1161
Sultanı 1162, 1163, 1164, 1165
Sultanı 1166, 1167, 1168, 1169
Sultanı 1170, 1171, 1172, 1173
Sultanı 1174, 1175, 1176, 1177
Sultanı 1178, 1179, 1180, 1181
Sultanı 1182, 1183, 1184, 1185
Sultanı 1186, 1187, 1188, 1189
Sultanı 1190, 1191, 1192, 1193
Sultanı 1194, 1195, 1196, 1197
Sultanı 1198, 1199, 1200, 1201
Sultanı 1202, 1203, 1204, 1205
Sultanı 1206, 1207, 1208, 1209
Sultanı 1210, 1211, 1212, 1213
Sultanı 1214, 1215, 1216, 1217
Sultanı 1218, 1219, 1220, 1221
Sultanı 1222, 1223, 1224, 1225
Sultanı 1226, 1227, 1228, 1229
Sultanı 1230, 1231, 1232, 1233
Sultanı 1234, 1235, 1236, 1237
Sultanı 1238, 1239, 1240, 1241
Sultanı 1242, 1243, 1244, 1245
Sultanı 1246, 1247, 1248, 1249
Sultanı 1250, 1251, 1252, 1253
Sultanı 1254, 1255, 1256, 1257
Sultanı 1258, 1259, 1260, 1261
Sultanı 1262, 1263, 1264, 1265
Sultanı 1266, 1267, 1268, 1269
Sultanı 1270, 1271, 1272, 1273
Sultanı 1274, 1275, 1276, 1277
Sultanı 1278, 1279, 1280, 1281
Sultanı 1282, 1283, 1284, 1285
Sultanı 1286, 1287, 1288, 1289
Sultanı 1290, 1291, 1292, 1293
Sultanı 1294, 1295, 1296, 1297
Sultanı 1298, 1299, 1300, 1301
Sultanı 1302, 1303, 1304, 1305
Sultanı 1306, 1307, 1308, 1309
Sultanı 1310, 1311, 1312, 1313
Sultanı 1314, 1315, 1316, 1317
Sultanı 1318, 1319, 1320, 1321
Sultanı 1322, 1323, 1324, 1325
Sultanı 1326, 1327, 1328, 1329
Sultanı 1330, 1331, 1332, 1333
Sultanı 1334, 1335, 1336, 1337
Sultanı 1338, 1339, 1340, 1341
Sultanı 1342, 1343, 1344, 1345
Sultanı 1346, 1347, 1348, 1349
Sultanı 1350, 1351, 1352, 1353
Sultanı 1354, 1355, 1356, 1357
Sultanı 1358, 1359, 1360, 1361
Sultanı 1362, 1363, 1364, 1365
Sultanı 1366, 1367, 1368, 1369
Sultanı 1370, 1371, 1372, 1373
Sultanı 1374, 1375, 1376, 1377
Sultanı 1378, 1379, 1380, 1381
Sultanı 1382, 1383, 1384, 1385
Sultanı 1386, 1387, 1388, 1389
Sultanı 1390, 1391, 1392, 1393
Sultanı 1394, 1395, 1396, 1397
Sultanı 1398, 1399, 1400, 1401
Sultanı 1402, 1403, 1404, 1405
Sultanı 1406, 1407, 1408, 1409
Sultanı 1410, 1411, 1412, 1413
Sultanı 1414, 1415, 1416, 1417
Sultanı 1418, 1419, 1420, 1421
Sultanı 1422, 1423, 1424, 1425
Sultanı 1426, 1427, 1428, 1429
Sultanı 1430, 1431, 1432, 1433
Sultanı 1434, 1435, 1436, 1437
Sultanı 1438, 1439, 1440, 1441
Sultanı 1442, 1443, 1444, 1445
Sultanı 1446, 1447, 1448, 1449
Sultanı 1450, 1451, 1452, 1453
Sultanı 1454, 1455, 1456, 1457
Sultanı 1458, 1459, 1460, 1461
Sultanı 1462, 1463, 1464, 1465
Sultanı 1466, 1467, 1468, 1469
Sultanı 1470, 1471, 1472, 1473
Sultanı 1474, 1475, 1476, 1477
Sultanı 1478, 1479, 1480, 1481
Sultanı 1482, 1483, 1484, 1485
Sultanı 1486, 1487, 1488, 1489
Sultanı 1490, 1491, 1492, 1493
Sultanı 1494, 1495, 1496, 1497
Sultanı 1498, 1499, 1500, 1501
Sultanı 1502, 1503, 1504, 1505
Sultanı 1506, 1507, 1508, 1509
Sultanı 1510, 1511, 1512, 1513
Sultanı 1514, 1515, 1516, 1517
Sultanı 1518, 1519, 1520, 1521
Sultanı 1522, 1523, 1524, 1525
Sultanı 1526, 1527, 1528, 1529
Sultanı 1530, 1531, 1532, 1533
Sultanı 1534, 1535, 1536, 1537
Sultanı 1538, 1539, 1540, 1541
Sultanı 1542, 1543, 1544, 1545
Sultanı 1546, 1547, 1548, 1549
Sultanı 1550, 1551, 1552, 1553
Sultanı 1554, 1555, 1556, 1557
Sultanı 1558, 1559, 1560, 1561
Sultanı 1562, 1563, 1564, 1565
Sultanı 1566, 1567, 1568, 1569
Sultanı 1570, 1571, 1572, 1573
Sultanı 1574, 1575, 1576, 1577
Sultanı 1578, 1579, 1580, 1581
Sultanı 1582, 1583, 1584, 1585
Sultanı 1586, 1587, 1588, 1589
Sultanı 1590, 1591, 1592, 1593
Sultanı 1594, 1595, 1596, 1597
Sultanı 1598, 1599, 1600, 1601
Sultanı 1602, 1603, 1604, 1605
Sultanı 1606, 1607, 1608, 1609
Sultanı 1610, 1611, 1612, 1613
Sultanı 1614, 1615, 1616, 1617
Sultanı 1618, 1619, 1620, 1621
Sultanı 1622, 1623, 1624, 1625
Sultanı 1626, 1627, 1628, 1629
Sultanı 1630, 1631, 1632, 1633
Sultanı 1634, 1635, 1636, 1637
Sultanı 1638, 1639, 1640, 1641
Sultanı 1642, 1643, 1644, 1645
Sultanı 1646, 1647, 1648, 1649
Sultanı 1650, 1651, 1652, 1653
Sultanı 1654, 1655, 1656, 1657
Sultanı 1658, 1659, 1660, 1661
Sultanı 1662, 1663, 1664, 1665
Sultanı 1666, 1667, 1668, 1669
Sultanı 1670, 1671, 1672, 1673
Sultanı 1674, 1675, 1676, 1677
Sultanı 1678, 1679, 1680, 1681
Sultanı 1682, 1683, 1684, 1685
Sultanı 1686, 1687, 1688, 1689
Sultanı 1690, 1691, 1692, 1693
Sultanı 1694, 1695, 1696, 1697
Sultanı 1698, 1699, 1700, 1701
Sultanı 1702, 1703, 1704, 1705
Sultanı 1706, 1707, 1708, 1709
Sultanı 1710, 1711, 1712, 1713
Sultanı 1714, 1715, 1716, 1717
Sultanı 1718, 1719, 1720, 1721
Sultanı 1722, 1723, 1724, 1725
Sultanı 1726, 1727, 1728, 1729
Sultanı 1730, 1731, 1732, 1733
Sultanı 1734, 1735, 1736, 1737
Sultanı 1738, 1739, 1740, 1741
Sultanı 1742, 1743, 1744, 1745
Sultanı 1746, 1747, 1748, 1749
Sultanı 1750, 1751, 1752, 1753
Sultanı 1754, 1755, 1756, 1757
Sultanı 1758, 1759, 1760, 1761
Sultanı 1762, 1763, 1764, 1765
Sultanı 1766, 1767, 1768, 1769
Sultanı 1770, 1771, 1772, 1773
Sultanı 1774, 1775, 1776, 1777
Sultanı 1778, 1779, 1780, 1781
Sultanı 1782, 1783, 1784, 1785
Sultanı 1786, 1787, 1788, 1789
Sultanı 1790, 1791, 1792, 1793
Sultanı 1794, 1795, 1796, 1797
Sultanı 1798, 1799, 1800, 1801
Sultanı 1802, 1803, 1804, 1805
Sultanı 1806, 1807, 1808, 1809
Sultanı 1810, 1811, 1812, 1813
Sultanı 1814, 1815, 1816, 1817
Sultanı 1818, 1819, 1820, 1821
Sultanı 1822, 1823, 1824, 1825
Sultanı 1826, 1827, 1828, 1829
Sultanı 1830, 1831, 1832, 1833
Sultanı 1834, 1835, 1836, 1837
Sultanı 1838, 1839, 1840, 1841
Sultanı 1842, 1843, 1844, 1845
Sultanı 1846, 1847, 1848, 1849
Sultanı 1850, 1851, 1852, 1853
Sultanı 1854, 1855, 1856, 1857
Sultanı 1858, 1859, 1860, 1861
Sultanı 1862, 1863, 1864, 1865
Sultanı 1866, 1867, 1868, 1869
Sultanı 1870, 1871, 1872, 1873
Sultanı 1874, 1875, 1876, 1877
Sultanı 1878, 1879, 1880, 1881
Sultanı 1882, 1883, 1884, 1885
Sultanı 1886, 1887, 1888, 1889
Sultanı 1890, 1891, 1892, 1893
Sultanı 1894, 1895, 1896, 1897
Sultanı 1898, 1899, 1900, 1901
Sultanı 1902, 1903, 1904, 1905
Sultanı 1906, 1907, 1908, 1909
Sultanı 1910, 1911, 1912, 1913
Sultanı 1914, 1915, 1916, 1917
Sultanı 1918, 1919, 1920, 1921
Sultanı 1922, 1923, 1924, 1925
S

«24 Temmuz işçi bayramı değil işverenlerin bayramıdır.» (Lastik-İş Gazetesi, 24.7.1969) 24 Temmuz 1963, Toplu Sözleşme, grev ve lokavt ile Sendikalar Yasalarının onaylandığı tarihtir.

Gördük, Burjuvazi 1 Mayıs'ın işçi bayramı olarak kutlanmasını engellemek için akıl almadık yollara başvurmuştur. Aynı sermaye sınıfları neden 24 Temmuz'un işçi bayramı yapılmasına, ses çıkarmıyorlar? Bunun iki nedeni var.

Birincisi: Türkiye burjuvazisi, emperyalist sermaye ile olan ortaklığını gizlemek ve Türkiye işçi sınıfının dünya işçi ve emekçileriyle olan bağlarını koparmak için 1 Mayıs'ı piknik Bayramı olarak ilân etmiştir. Onun korkusu, 1 Mayıs'ların bir gün birleşip kendi sömürü ve kâr egemenliğine son vereceğinden dir.

İkincisi: 24 Temmuz 1963 tarihinde çıkan 274 ve 275 sayılı yasalarla işçi sınıfının er veya geç koparacağı sendikal hak ve özgürlükler sınırlandırılmıştır.

Kısaca bir göz atalım. 275 sayılı yasayla: 1 — İşçileri ve ailelerini açlığa, yokluğa itme anlamına gelen ve toplumsal bir cinayet olan lokavt yasallaştırılmıştır. Böylece, ekonomiye ve siyasal iktidara egemen olan, sermaye sınıflarına yeni bir silâh verilmiştir. 2 — Grev hakkı sınırlandırılarak, toplu sözleşme düzenine bağlanmıştır. 3 — Dayanışma ve genel grev hakları tanınmamıştır. 4 — Yetki uyuşmazlıklarının çözümündeki boşluk çoğu işverenlerin denetiminde olan birçok sözde «sendika»nın kurulmasına yol açmıştır. Bu boşluğu geçtiğimiz yıllarda referandumla dolduran işçi sınıfımıza referandum yasak edilmiştir.

Bakınız bu konuda Türk-İş ne diyor: «275 sayılı yasadan fazlaca bir şikâyetimiz mevcut değildir. Şikâyetler daha çok DİSK'ten gelmektedir... Eğer bugüne kadar 275 sayılı yasada değişiklik yapılmamış ise, bunun tek nedenini Türk-İş'in gösterdiği kararlı tutumda aramak gerekir.» (Türk-İş, 9'uncu Kongre raporu, 1973)

274 ve 275 sayılı yasaların hangi sınıf ve siyasal iktidarların çıkarına cevap verdiğini Türk-İş bizzat kendisi itiraf ediyor: «274 ve 275 sayılı kanunların amaçlarından başlıcaları, toplu uyuşmazlık ve çekişmeleri gidererek, çalışma barışını kurmak

ve bu düzen sayesinde Türk Sendikacılık Hareketinin bugüne kadarki hükümet programlarında benimsendiği şekilde güçlenmesini sağlamaktır.» (Türk-İş, 7'nci Kongre raporu, 1968) Çok açık Türk-İş, Türkiye işçi sınıfının sendikal hareketinin burjuvazi ve onun siyasal iktidarının sömürü, kâr ve baskı siyasetinin programına göre yürümesini istiyor. Başka bir deyişle: «Türk-İş; hükümet, işveren ve işçi üçlüsünün en iyi şekilde müşterek çalışabilmelerini mümkün kılacak tedbirleri almıştır.» (Türk-İş yayınları No: 23)

Türk-İş işçi sınıfına ihanetini sadece ülke içinde değil, dünya çapında da göstermiştir. Yine sözü bu örgüte bırakalım: «...Türk-İş'in kuruluş tohumlarını ekenler arasında yer alan Amerikalı gerçek dostumuz Irwing Brown» (Seyfi Demirsoy, Amerikan İşçi Hareketinin Tetkiki, Türk-İş Yayınları, No: 40)

Hükümet ve işverenlerle beraber olduğunu ilân eden, kendisini Amerikalı faşist ve CİA ajanı Irwing Brown'un kurduğunu itiraf eden bir örgüt elbette 1 Mayıs'ı işçi bayramı olarak tanımayacaktır. Fakat, Türk-İş üyeleri dahil sendikalı ve sendikasız Türkiye işçi sınıfı 1 Mayıs uluslararası işçi bayramına sahip çıkarken, 24 Temmuz'un işçilerin değil, işverenlerin bayramı olduğunu haykırıyor. Bugün artık 24 Temmuz'u kutlayan sadece bir avuç Türk-İş yöneticisi, tekelci sermaye sözcüleri ve iktidardır.

2) DİSK 1 Mayıs'a sahip çıkıyor

DİSK, Türkiye işçi sınıfının en azından yüz yıl önce başlatığı mücadelenin bir sonucu olarak kurulmuştur. Bu yüzden DİSK, yoktan var olmamıştır. DİSK, adım adım ilerleyen sabırlı, kahrılı, ama kararlı bir savaşımın ürünü olarak ortaya çıkmıştır. Ve 13 Şubat 1976 günü kutlanan 9'uncu yaşımızda Genel Başkan Kemal TÜRKLER bu gerçeği şöyle dile getiriyordu: «Ülkemizde de işçi sınıfımız, uzun yıllardan beri bu mücadelenin içindedir. Sıkıyönetimlere, cinayetlere, zindan ve hapishanelere, işkence ve faşist teröre rağmen ilerleyen işçi hareketi tarihimiz zengin deneylerle doludur. DİSK, işçi sınıfımızın bu şanlı tarihsel kavgasının bilincinde ve onun içindedir... Biz sınıfımızın mücadelesini tarihsel bütünlüğü içinde ele alıyor ve bu tarihe sahip

çıkıyoruz....

DİSK, dokuz yıl önce kurulmuş genç bir örgüttür. Fakat işçi hareketimizin tarihi geçen yüzyılın sonlarına kadar uzanır. Bu kadar eskilere uzanan mücadele geçmişimiz, bu topraklarda filizlenmiş, bu toprakları kirleten, zenginliklerimize iş gücümüzü yağmalayan yerli ve yabancı sermaye bütünlüğüne karşı süregelmiştir. İşte bu yüzden, egemen burjuvazi ne kadar gayrimilliyse, biz de en az o kadar milliyiz.. DİSK, işte böylesine köklü bir geleneğin ürünü olarak, yeni koşullara göre mücadelesini sürdürmekte ve hızla güçlenmektedir.

Bu geleneğin kopmaz bir parçası da 1 Mayıs işçi bayramıdır. DİSK, kurulduğu yıldan itibaren işçi sınıfının uluslararası birlik ve dayanışma gününe sahip çıkmıştır. «Daha Cumhuriyetin ilk yıllarında, dünya işçi sınıfının 1 Mayıs bayramı bizlere yasaklanmış ve dünya işçilerinin bu dostluk ve dayanışma günü «Bahar ve Çiçek Bayramı» olarak ilân edilmiştir... Bunlar yetmeyince, İtalya'nın Mussolini faşizmi döneminde kalan faşist 141 ve 142'nci maddeler çıkarılarak işçi sınıfımızın örgütlenme ve düşünce özgürlüğü zincire vurulmuştur. Bu en kaba zorbalık dönemlerine rağmen, örgütlenme ve birlik mücadelesi hızlanarak gelişmiş ve güçlenmiştir.» (DİSK Genel Başkanı, 9'uncu Kuruluş Kutlama Şöleni açış konuşması). 30.000 üyeye kurulan DİSK bugün 400.000 işçi üyeyi ve 25 ulusal sendikayı örgütleyen durmadan gelişen, güçlenen ve burjuvazinin bile hesaba katmak zorunda olduğu bir işçi örgütü olmuştur.

Kapitalizme ve emperyalizme karşı, bağımsızlık, demokrasi, barış, toplumsal ilerleme ve sosyalizm için verdiği kararlı mücadeleye DİSK'i işçi sınıfının gerçek sendikal öncü örgütü yapmıştır.

Bu örgütlü, bilinçli ve disiplinli güç, 1 Mayıs 1976, işçi sınıfının kardeşlik ve dayanışmasını kutladığı 1 Mayıs günü, sorumluluğu ve kararlılığıyla kendisini bir kez daha kabul ettirmektedir. 52 yıl sonra Türkiye işçi sınıfı ilk kez kitlesel bir şekilde 1 Mayıs'ı kutlamaktadır. Bu tarihsel günde, geçmiş yıllarda işçi sınıfının devrimci bayrağını ve 1 Mayıs'ı yere düşürmeyen bilinen ve bilinmeyen tüm işçi önderlerini ve yandaşlarını tüm varlığımızla anıyoruz.

BÖLÜM V

1 MAYIS 1976'DA DİSK'İN EKONOMİK VE DEMOKRATİK İSTEMLERİ

GÜNÜMÜZDE DİSK'in istemlerini üç şey belirler. Birincisi: İçinde yaşadığımız ekonomik, toplumsal ve siyasal ortamdır. İkincisi: Türkiye işçi sınıfı hareketinin bilinç, örgütlülük ve mücadele düzeyi. Üçüncüsü: DİSK'in ilkeleri, kısa ve uzun süreli hedefi, sorumluluğu ve kararlılığı.

İşçi sınıfının istemleri sınıfsal ve ulusaldır. Onun kendi ekonomik, demokratik ve siyasal istemleri ülkemizin ve halkımızın çıkarlarıyla bütünleşmişti. Sınıfsal çıkarları ulusal çıkarlarımıza karşı olan burjuvaziden temelde ayrılan bir diğer niteliği de budur. Türkiye işçi sınıfı ve geniş emekçi kitleleri 1976'nın 1 Mayıs'ını sınıfların tarafların siyasal ve ideolojik tavırlarının hızla açıklığa kavuştuğu bir ortamda kutluyor. Bu gelişim, dünya anti-empyalist, anti-faşist ve barışçı güçlerinin ilerlemesine uygun düşmektedir.

Kapitalist sistemin dünya çapındaki buhranı derinleşiyor. İşsizlik, pahalılık, enflasyon, vergiler artıyor. Satın alma gücü, ücretler düşüyor. Sömürü şiddetleniyor. Bu durum, milyonlarca işçi ve emekçinin yaşam koşullarını daha da ağırlaştırırken, kapitalist tekellerin kârını arttırıyor. Kapitalizmin genel buhranı ülkemizde gelenekselleşen kapitalizmin açmazını daha belirgin bir şekilde ortaya çıkarıyor. Fabrikalarda, tarlada, büroda, okullarda, sokakta milyonlar bu sistemin ülkenin kalkınmasını engellediği gibi, bağımlılığımızı pekiştirdiğini ve tekelci sermayenin

kârını arttırırken üretenlerin, yaratanların yoksullaştırdığını hızla kavıyorlar. Bu bilinçlenme, uyanış örgütleniyor ve halkı, ülkeyi yıkıntıya götürenlere karşı kitlesel mücadeleye dönüşüyor. Mücadelenin acil hedefi MC iktidarını demokratik yoldan düşürmek olarak ortaya çıkıyor.

MC, emekçi halkımızın ne ekonomik, toplumsal, ne de demokratik hiç bir istemini karşılamıyor. MC'nin ekonomi politikasını çizenler yerli ve yabancı kapitalist tekellerdir. Ortak Pazar'dır, Dünya Bankası'dır. Bu iktidar ücret artışı, referandum isteyen işçilerin, okumak ve demokratik üniversite isteyen öğrencilerin, maaşlarına zam ve sendikalaşmak isteyen öğretmen ve memurların, toprak, kredi ve makina isteyen köylülerin üstüne polisi, jandarmayı, panzeri ve silâhlı faşist komando sürülerini gönderiyor. Sıkıyönetimli 12 Mart zulüm rejimi döneminde değiştirilen Anayasa'yı bir kez daha değiştirmek istiyor. Bu iktidar artık kendi yasalarını bile çiğniyor. Bu yüzden silâhların, zindan ve işkencenin, aşırı sömürü ve kârın yasasını, faşizmi getirmek için fırsat kolluyor.

Türkiye 52 yıl öncenin Türkiyesi değil. Devlet Güvenlik Mahkemelerine, 141 ve 142 nci maddelere, cinayetlere rağmen tekkelci sermaye artık geriliyor. AP'nin tek başına iktidar olamaması, ikinci parti durumuna düşmesi bunu gösteriyor.

Milyonlarca insanımız, demokrasi, vatan, işçi ve emekçi düşmanı bu iktidarın bir an önce son bulmasını istiyor. Halkımız içte büyük burjuvazinin siyasal egemenliğinin kurulmasını, sömürü ve kâr düzeninin son bulmasını isterken, dışta da komşularımız ve tüm ülkelere karşı barışçı bir dostluk siyaseti istiyor.

1976'nın 1 Mayıs'ında işçi sınıfımız, emekçi halkımızın bu istemlerini haykırıyor. 1 Mayıs günü DİSK bayrağı altında toplanmış yüzbinler dünya halklarının kardeşliğini ve dünya işçi sınıfının birlik ve dayanışmasını yüceltiyor.

a — EKONOMİK İSTEMLERİMİZ

1 — 40 saatlik çalışma haftası.

8 saatlik işgünü sağlandı. Fakat haftalık çalışma süresi 48

saat. Ücret kaybı olmadan 40 saatlik çalışma haftası gerçekleşmelidir.

2 — Herkese iş.

2,5 milyon açık ve milyonlarca gizli işsiz yokluğun, açlığın pençesinde, en değerli sermaye olan insan gücü kullanılmıyor. Ülkemizin tüm zenginlikleri plânlı bir şekilde ve halk yararına işletilmeli. Ulusal ağır sanayi kurulmalı.

3 — Ücretler arttırılsın, fiyatlar dondurulsun.

Bugün asgari ücret 40 lira. Bir kilo etin kilosu 55 lira. Asgari ücret bir işçinin beslenme, giyinme, ısınma ve eğlenme ihtiyaçlarına göre yükseltilmeli ve vergi dışı bırakılmalıdır. Tüketimi, dolayısıyla üretimi sınırlayan fiyat artışlarına son verilmeli.

4 — Eşit işe eşit ücret.

Ayrıma ücret politikasına son verilerek, kadın, genç ve yaşlı tüm işçilerin çalışma koşullarını iyileştirici tedbirler alınmalı ve ücretlerde adaletsizlik kaldırılmalı. Çocuklar çalıştırılmamalı. Genç emekçilerin mesleki ve teknik eğitiminden geçmeleri sağlanmalı.

5 — Tarım emekçilerine sürekli iş.

Tarımdaki açık, gizli ve mevsimlik işsizliği önleyecek tedbirler alınmalı. Gelir garantisi, ücret artışı ve sanayi işçilerinin ücretlerine göre saptanacak asgari ücret uygulaması sağlanmalı. Tarım iş yasası çıkarılmalı.

6 — İnsanca çalışma koşulları.

Tüm işyerleri iş yasası kapsamına alınmalı. Çalışma koşullarını hafifletici, insan sağlığı ve güvenliğini sağlayıcı tüm teknik buluşlar kullanılarak, iş hızı azaltılmalı. İş müfettişlerinin sayısı arttırılmalı ve sendika temsilcilerinin de katılacağı işçi sağlığı ve güvenliği komiteleri her işyerinde kurulmalı ve bunların masrafları işverenler tarafından karşılanmalı.

7 — Çocuk Bakımı.

Emekçi kadınların çocuklarının sağlıklı bir şekilde yetişmesini sağlayacak kreş (çocuk yuvası) ve çocuk parkları, ihtiyaç gösteren, her bölgede ve her işyerinde açılmalı. Sendika temsilcilerinin de katılacağı komisyonların yöneteceği bu tesisler devlet ve işverenler tarafından yapılmalı, beslenmeli.

b — DEMOKRATİK, SENDİKAL İSTEMLERİMİZ

1 — 1 Mayıs işçi bayramı.

Dünya işçi sınıfının uluslararası birlik ve dayanışma günü olan 1 Mayıs' Bahar ve Çiçek Bayramı olmaktan kurtarılmalı.

2 — Referandum hakkı.

Yetki uyumsuzluklarını çözmede en etkin ve tek demokratik yol olan referandum hakkı yasalaşmalı. Referandum gizli oy-açık sayım esasına göre yapılmalı.

3 — Sınırsız grev hakkı.

Sömürü arttıkça, burjuvazinin kârı yükseliyor. Toplu sözleşme ile kazanılan haklar, hızlı fiyat artışlarıyla kısa bir sürede kaybediliyor. Kapitalizmin sınırsız sömürü hakkına karşı sınırsız grev hakkı tanınmalı ve grev hakkına konan tüm kısıtlamalar kaldırılmalı.

4 — Genel grev hakkı.

Yaşama ve çalışma koşulları, sadece bir işyerinde değil, iş-kolları ve ülke çapında ağırlaşıyor. Tekelci sermaye ekonomik ve siyasal baskısını yaygınlaştırıyor. Ülke çapında çıkarlarımızı korumak, genişletmek ve topyekûn gücümüzü göstermek için genel grev hakkı koparılmalı.

5 — Lokavt bir cinayettir.

Üretim araçlarının mülkiyetini bir avuç parababası eline geçirmişti. Siyasal iktidar burjuvazinin çıkarları doğrultusunda düşünmekte ve davranmaktadır. Alınan hemen tüm kararlar emekçilere karşıdır. Bunlar yetmiyormuş gibi, bir de işverenlere işçileri ve ailelerini açlığa, sefalete atma hak olarak tanınmıştır. Lokavt kaldırılmalı.

6 — İş garantisi.

Lokavtın yanında, işverenlere ayrıca keyfi bir şekilde ve tazminatsız olarak işçileri işten atma olanağı tanınmıştır. Sendikal hak ve özgürlüklere de yönelen, ilerici sendika temsilcileri ve tüm işçiler üzerinde bir baskı aracı olarak kullanılan bu işçi düşmanı 13 ve 17. nci maddeler kaldırılmalı. Bunun gibi, tüm anti-demokratik hükümler iş yasasından çıkarılmalı.

7 — SSK demokratikleştirilmeli.

İşçi kurumu olması gereken SSK işverenler ve hükümetin

malî ve siyasal denetiminde. SSK yönetimi işçilerin seçeceği kişilerden oluşmalıdır.

8 — Herkes sendikalaşmalı.

İşçi-memur ayrımına son verilmeli. Ücret ve maaş karşılığı çalışan, üretim aracına sahip olmayan tüm çalışanlara grev, toplu sözleşmeli sendikalaşma hakkı tanınmalı.

9 — Sosyal güvenlik ve işsizlik sigortası.

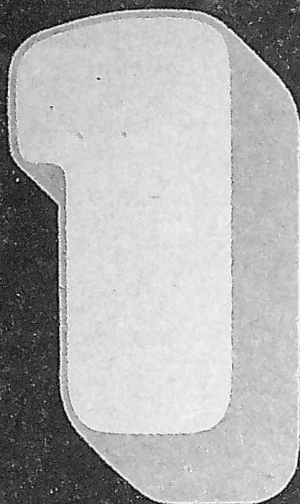
Bugün SSK kapsamına girenlerin sayısı ancak 1.800 bindir. 12 milyon aktif insanımızın hiç bir güvencesi yok. Tüm emekçiler tek bir sosyal güvenlik sistemi kapsamına alınmalı. İşsizlik kapitalizmin bir afetidir. İşsiz kalan işçilere kesintisiz asgari ücretleri üzerinden ödeme yapacak işsizlik sigortası kurulmalı.

Bunlar işçi sınıfımızın acil istemleri. Gerçekleşmesi demek, yeni mevziler kazanmak, işçi kitlelerinin yaşama koşullarını biraz daha iyileştirmek ve toplum yaşamına demokratikleşmesinde ileri adımlar atmak demektir. Ancak, bu kazanımları elde etmek için mücadeleyi yükseltmek, mücadeleyi örgütlemek ve yaygınlaştırmak gerekiyor. Başarının temel koşulu bu. Örgütlü sermayeyi geriletmek, emekçi halkın da örgütlü birliğiyle mümkündür. Fakat, bunu yasalarla engelliyorlar. İşçi sınıfımızın temizlemek zorunda olduğu pisliklerin başında özgürce örgütlenme ve düşünme hakkını kilitte vuran engellerin kaldırılması gelmektedir.

TCK'nin 141 ve 142 nci maddeleri işte böylesine engellerdir. Bu maddeler, faşist dönemin İtalyası'nın Ceza Yasasından 1936 yılında alınmış ve daha da ağırlaştırılmıştır. Yıllardır pek çok işçi sınıfı devrimcisi, ilerici bu maddeler yüzünden hapislere atılmış, baskıya uğramıştır. Düşünme ve örgütlenme özgürlüğünü kısıtlayan 141 ve 142 nci maddeleri kaldırmak Türkiye işçi sınıfının tarihsel bir görevidir. 1976 1 Mayıs'ında en önde gelen istemlerimizden birisi de budur. 141 ve 142 nci maddelerin kaldırılması için mücadele hiç bir ilerinin ve işçi sınıfı yandaşının erteleyemeyeceği siyasal ve demokratik bir sorumluluktur.

Demokratik istemlerimiz arasında askerî mahkemelerin bir devamı olan Devlet Güvenlik Mahkemelerinin kaldırılması, Dernekler Yasası'nın bütünüyle değiştirilmesi yer alıyor. 1976'nın

**1 Mayıs'ında acil görevimiz MC iktidarının yerine ilerici, ulusal, demokratik, verdiği sözü tutan, barışçı ve yerli ve yabancı tekel-
lere karşı mücadele bayrağını açmaktan çekinmeyen bir hükü-
metin işbaşına getirilmesi için mücadele etmektir. İşçi sınıfının
tam anlamıyla bu mücadelenin başını çekmesi için, her düzeyde
örgütlenmesine konan engeller kaldırılmalıdır.**

MAI
MAYO
MAIO
MAGGIO
MAYIS
MAJ

فاتح مای

TRAVAILLEURS FRANCAIS ET IMMIGRES

• TOUS CREATEURS DE RICHESSES
• TOUS UNIS DANS L'ACTION
POUR L'EQUALITE DES DROITS

SOLIDARITE OUVRIERE
INTERNATIONALE

CGT

BÖLÜM VI

DÜNYA SENDİKAL HAREKETİNİN İSTEMLERİ

KAPİTALİST sistemin genel buhranı bu sisteme bağlı hemen her ülkede ortak sonuçlar doğuruyor. Emperyalist çok uluslu tekeller arası çıkar tepişmesi yüz milyonlarca emekçinin yaşam ve çalışma koşullarını ağırlaştırırken, sömürü ve kârı aşırılaştırıyor. Geniş kitlelerin yoksullaşma ve mülksüzleşmesi hızlanıyor. Buhranın şiddetlenmesi tüm kapitalist dünyada işsizliği, pahalılığı, vergileri, enflasyonu ve toplumsal adaletsizlikleri arttırıyor. Bu sonuçlara karşı mücadeleye atılan emekçi kitleler insanca bir yaşamın ancak sermayenin egemenliğine son vermekle olanaklı olduğunu kavriyorlar.

Günümüz koşullarında yerli tekellere karşı sürekli ve kalıcı ekonomik ve demokratik kazanımlar elde etmek, ancak emperyalist sermaye ve çok uluslu şirketlere karşı savaş açmakla mümkündür. Çünkü artık, sermaye ulusal niteliğini yitirdi. Sermayenin uluslararası «dayanışması» ve ortaklığına karşı tek ve en etkin silâh dünya işçi sınıfının birlik ve dayanışmasıdır. Ulusal kurtuluş, demokrasi, barış, toplumsal ilerleme ve sosyalizm mücadelesinin kesin başarısı işçi sınıfının, emekçilerin ulusal ve uluslararası örgütsel ve mücadele birliğini gerektiriyor.

1976 yılında bu gerçek çok daha açık bir şekilde ortaya çıkıyor. 1976'nın 1 Mayıs'ında çeşitli uluslardan yüzmilyonlarca emekçi ulusal ve uluslararası istemleri arasındaki güçlenen bağı somutlayan sloganlar haykırıyor. Her ülkede dünya işçi sınıfı, kapitalizme, emperyalizme, sömürgeciliğe, faşizme ve savaşa

karşı ortak istemleri etrafında birleşiyor. Bu yılki 1 Mayıs işçi sınıfının uluslararası sendikal birliğini gerçekleştirme yolunda attığı yeni ve ileri bir adım oluyor. Türkiye işçi sınıfı ve onun gerçek sendikal örgütü olan DİSK bu onurlu ve haklı mücadelesinin içinde yerini alıyor.

1 — Günümüzde Sendikaların hakları

— Tam bir egemenlik ve bağımsızlık içinde her düzeyde sendika kurma, sendikaya ve her türlü sendikal eyleme katılma hakkı.

— Grev hakkı ve lokavtın yasaklanması.

— Uluslararası sendikal çalışmalarda bulunma hakkı.

2 — İnsanca yaşamak için

— Aileleri ve kendileri için yeterli yaşama koşullarını sağlayacak işsizlik tazminatı yoluyla her bireyin toplumsal güvenliğinin sağlanması.

— İşe alınma ve işten çıkarılmada sendikalara denetim hakkı.

— Emekçi ve ailesinin insanca yaşamasını sağlayacak teminat altına alınmış ücret hakkı.

— Hastalık, iş hastalığı, iş kazası, yaş ve beklenmeyen durumlar hesaba katılmaksızın, her işçi ve ailesi için güvenceli bir yıllık asgari gelir.

— Her türlü emekçi gelirinin satın alma gücündeki artışın garanti altına alınması.

— Ücret kaybı olmadan çalışma süresinin azaltılması.

— Toplumda gelirlerin yeniden dağılması için, demokratik vergi sistemlerinin kurulması.

— Asgari ücret ve gelirin vergi dışı bırakılması.

3 — Sosyal güvenlik ve sağlık

— Sağlığın korunması ve sosyal güvenlik hakkının, her ülkede, devlet ve işveren tarafından tam ve yasal olarak tanınması.

— Emekçi kadınların ve ailelerin haklarının garanti altına alınması ve çocukların korunması ve bakımı için kreşler (çocuk yuvaları) ve çocuk bakımevlerinin kurulması.

— Genç emekçilere, elverişli konut, kültür ve toplumsal çalışma koşullarının yaratılması.

— Yeterli bir süre için ücretli tatil hakkı.

— Emekçilerin ve sendikalarının, kendi kültürel yaşamları ile spor ve turizm çalışmalarının yönetimi ve örgütlenmesine geniş ve etkin bir şekilde katılmaları.

— Toplumsal yatırımların (alt yapı harcamalarının) artırılması.

4 — Geriliği yenmek ve toplumsal ilerleme ile ekonomik kalkınma için.

— Dünya nüfusunun yüzde 50'si yetersiz besleniyor, yüzde 40'ı ise aç.

— Toprağın, sömürgeci, feodal ve her türlü sınırsız özel mülkiyeti ortadan kaldıracak ve toprağı onu işleyenlere devredecek **toprak reformu**.

— İç pazarın genişlemesine ve halkların yaşam düzeyinin yükseltilmesine yönelik **sanayileşme**.

— Devlet sanayi sektörünün kurulması ve geliştirilmesi ile özel tekellerin ortadan kaldırılması.

— Ayrımcı ve kapalı ekonomik ve ticari sistemlerin kaldırılması; sosyalist ve «üçüncü dünya» ülkeleriyle ticari ilişkilerin hızlı gelişimini önleyen engellerin kaldırılması.

— Tüm ülkelerin askeri ve silâhlanma harcamalarının, toplumsal ve ekonomik gelişme yönünde kullanılması.

— Her ülkenin kendi doğal kaynakları üzerindeki ulusal egemenliği; az gelişmiş ülkelerin, yabancı sermayenin ulusal gelişim ihtiyaçlarına göre kullanılmasını sağlama ve yabancı sermayeye ait işletmeleri millileştirme hakkı.

— Anti-tekelci nitelikte köklü yapısal dönüşümler.

— İç tüketimi genişletme ve tam istihdam (herkese iş) si-

yasetini gerçekleştirerek üretim kapasitesinin bütünüyle kullanılması.

5 — Çok uluslu tekeller ve sendikalar

200 çok uluslu şirket ABD üretiminin yüzde 60'ını denetliyor.

1985 yılında, çok uluslu 200 şirket, tüm kapitalist dünya üretiminin yüzde 90'ını denetleyecek.

— Çeşitli ülkelere yerleşmiş bir çok uluslu şirketteki yaşam ve çalışma koşulları üzerine sendikal örgütler arasında düzenli, sürekli bilgi alışverişi.

— Aynı çok uluslu şirkette çalışan işçiler için ortak istemler programının oluşturulması.

— Aynı çok uluslu şirket içindeki tüm sendikaların delege ve temsilcilerinden oluşan koordinasyon komitelerinin kurulması.

— Özellikle gelecekteki ekonomik ve toplumsal planları açısından, devletlere çok uluslu şirketlerin denetimini sağlayacak önlemlerin alınması.

— Sermaye ihraç ve ithali demokratik kamu denetimine bağlı olmalı.

— Her ülkenin kendi ekonomik kaynaklarına sahip olma hakkının savunulması, emekçilerin çıkarlarının korunması, bağımsız ekonomik gelişme için daha iyi temellerin yaratılması ve karşılıklı yarar ve çıkar temeli üzerinde uluslararası ekonomik işbirliğinin genişletilmesi ve yaygınlaştırılması için her ülkenin, sanayi, ticari, mali, ve hizmet alanındaki çok uluslu şirketlere ait işyerlerini millileştirme hakkı.

6 — Öğrenim ve meslek eğitiminin demokratikleştirilmesi

— Kadın, genç, yaşlı tüm emekçiler sürekli bir öğrenim görme hakkına sahiptir.

— Her emekçinin, seçtiği işe girmesini, bu işte kalma ve ilerlemesini sağlayacak mesleki eğitimden geçmeye hakkı vardır.

— Meslek eğitimi, ekonomik ve toplumsal ve kalkınma planlarının ayrılmaz bir parçası olmalı ve genel öğrenim sistemi içine alınmalıdır.

— Öğrenim, demokratik olmalı ve gençlere kişiliklerini, yaratıcı yeteneklerini, kültürlerini ve mesleki niteliklerini geliştirici olanakları vermelidir.

— Mesleki eğitim, geniş bilimsel ve teknik bilgilerle donatılmalı ve emekçilere içinde yaşadıkları toplumda daha aktif bir rol oynamalarını sağlayacak mesleki, toplumsal ve siyasal çalışmalarıyla ilgili bilgi ve yetenekleri vermelidir.

— Sendikalar, meslek eğitimini, mesleğe yönlendirmeyi, emekçilerin okuma-yazmasını ilgilendiren tüm konularda danışılma ve bu yöndeki çalışmaları denetleme hakkına sahip olmalıdır.

7 — Kadın emekçiler, emekçi gençlik ve göçmen işçiler

1980 yılında kapitalist dünyadaki kadın emekçilerin sayısı 650 milyonu aşacak. 25 yaşından küçük işsizlerin yüzde 50'si kadın.

Geri kalmış ülkelerdeki çocukların yüzde 50'si 7 yaşına gelmeden ölüyor.

Kapitalist dünyada 50 milyon çocuk çalışıyor.

— Çalışma hakkı ve hiç bir ayırım yapılmaksızın iş garantisi.

— Ücretlerde, çalışma koşullarında eğitim ve öğrenimde, sendikal haklarda eşitlik.

— Analık ve çocuk bakım hakları.

— Çocuk işçi çalıştırılmasının yasaklanması.

— Cinsiyet, ırk, toplumsal ve ulusal kökenine bakılmaksızın her insanın kendi ülkesinde çalışma hakkı.

— Göçmen işçi çocukları için okul ve öğrenim olanakları.

— İşsizlik, aile ödeneği, analık hakkı, sağlık bakımı, emeklilik, meslek eğitimi, sendikal, demokratik hak ve özgürlükler gibi her kanunda yerli işçilerle tam eşitlik.

8 — Tarım emekçileri

1960-1972 arasında tüm dünyada 200 milyon insan iş bulmak amacıyla kırlardan göç etmiştir.

— Tam istihdamı gerçekleştirmeye yönelik bir sanayi ve tarım kalkınması plânlanmasının sağlayacağı iş hakkı.

— Gelir garantisi; ücret artışı ve sanayi işçilerinin ücretlerine göre belirlenecek olan yıllık asgari gelir garantisi.

— İş yasasında tarım ile sanayi sektörü arasında tam eşitlik.

— İşyeri de dahil olmak üzere, sendikal örgütlenme ve eylem hakkı ve bunu kısıtlayan önlemlerin kaldırılması.

— Çağdaş bir mesleki eğitim...

— Tarım emekçilerinin, toplumsal, ekonomik ve kültürel haklarını tam anlamıyla kullanabilmelerini sağlayacak olan sosyal kolaylıkların sağlanması.

9 — Ekonomik ve siyasal demokrasi

— Sendikal hakların genişletilmesi yoluyla işyeri yönetiminin demokratikleştirilmesi.

— Kamu yönetiminde, kamu hizmetlerinde, kamu sektörüne ait işletmelerde çalışanların, grev dahil sendikal haklarının yasallaştırılması.

— Ekonomik iktidarı yerli ve yabancı tekellerin elinden almak için belli başlı ekonomik faaliyetlerin millileştirilmesini de içeren kamu denetimi.

— Ekonomik ve toplumsal gelişme için demokratik plânları içeren ve işçilerle sendikaların uygulama ve denetimine katılacakları ekonomik ve toplumsal gelişme stratejisi.

— Herkesin medeni, siyasal, ekonomik, toplumsal ve kültürel haklara ve bu hakların kullanılmasına kavuşmanın temel koşulu olan tüm ülkelerin siyasal ve ekonomik bağımsızlığının, toprak bütünlüğü ile ulusal egemenliğinin tanınması,

— Devletin ve işlevinin demokratikleştirilmesi.

— Kişisel özgürlük ve güvenlik, görüş ve ifade özgürlüğü, toplanma ve sendikalaşma hakları da dahil olmak üzere; herkese bireysel ve toplumsal hakları kullanma fırsatı tanımak; demokratik özgürlüklere ve insan haklarına saygının sağlanması.

10 — Dünya barışı ve silahsızlanma

— 1 Ağustos 1975 tarihinde Helsinki'de toplanan ve Türkiye'nin de imzaladığı **Avrupa Ortak Güvenlik ve İşbirliği Konferansı** kararlarının uygulanması.

— Savaşa karşı, dünya barışı ve genel bir silahsızlanma ile nükleer silâhların üretimi ve kullanılmasının yasaklanması.

— Tüm askeri blokların kaldırılması,

— İsrail'in işgal ettiği Arap topraklarından çekilerek, bölgede sürekli bir barışın sağlanması ve Amerikan emperyalizminin desteklediği, İsrail saldırganlığının son bulması.

— Şili askeri faşist diktatörlüğe karşı ve demokratik, siyaset özgürlüklerin sağlanması.

— Irkçı rejimlere ve İspanya, Brezilya, Paraguay, Güney Kore gibi ülkelerdeki faşist diktatörlüklere karşı.

— Yeni sömürgecilığe karşı, her ülkenin, özgürlük, bağımsızlık ve ulusal egemenlik içinde ulusal kaynaklarına sahip olma ve istediği toplumsal ve siyasal rejimi kurma hakkının dayatılması için.

Dünya işçi sınıfı ve emekçi halkları bu acil ve haklı istemleri için mücadele veriyor. Karşısına dikilen, gerileyen emperyalizmin, faşizm ve gericiliğin artan şiddet ve saldırısına karşı ulusal kurtuluş, demokrasi, barış ve toplumsal ilerleme savaşını yükseltiyor. Bu amaç doğrultusunda geniş bir dünya anti-emperyalist cephesi oluşuyor.

1976'nın 1 Mayıs'ında sınıf sendikalarının başını çektiği büyük gösterilerde milyonlarca emekçi bu istemler etrafında dünya işçi sınıfının birlik ve dayanışmasını dile getiriyor.

BELGELER

BELGELER

1) Albert Parsons'un çocuklarına son mektubu

Dungeon No: 7

Cook County Hapishanesi

Chicago, İll. 9 Kasım 1887

Çok Sevgili, Değerli Çocuklarım;

Albert R. Parsons Jr. ve kardeşi Lulu Eda Parsons'a:

Bu kelimeleri yazarken, adlarınız üstüne gözyaşlarım damlıyor. Bir daha hiç karşılaşmayacağız. Ah, sevgili çocuklarım, nasıl içten, derinden seviyor sizi babacığınız. Sevdiklerimiz için yaşamakla gösteririz sevgimizi, ve gerektiğinde sevdiklerimiz için ölmekle de gösteririz sevgimizi. Benim hayatım ve doğal olmayan haksız ölümümü, başkalarından öğreneceksiniz. **Babanız, özgürlük ve mutluluk uğruna gönüllü olarak canını vermiş bir kurbandır.** Size, miras olarak şerefli bir ad ve yapılmış bir görev bırakıyorum. Onu koruyun, bu yolda yürüyün. Kendinize karşı doğru olun, o vakit başkalarına karşı sahte olamazsınız. Yaratıcı, uyanık ve neşeli olun. Anneniz! O kadınların en yücesi, en şerefliisidir. Onu sevin, sayın ve öğütlerine uyun.

Çocuklarım, değerli varlıklarım, bu mektubu yalnız sizin için değil, daha doğmamış çocuklar içinde ölen bir kişinin ölüm yıldönümlerinde okumanızı istiyorum. Yavrularım, Elveda.

Babanız, Albert R. Parsons.

2) Albert Parsons'un son sözleri:

«Captain, haklı olduğumu biliyorum. Bu özür dilekçesini imzalarsam hüküm değiştirilecek. Daha geçen pazar, Dally News Gazetesi editörü hemen hemen iki saat kaldı hücremde; özür dilekçesini imzalamam için yalvardı. Dilekçeyi imzalarsa, kendisinin ve gazetesinin desteğini görecektim, hükmün değişmesini sağlayacakmışım. Ve ben de çok iyi biliyorum ki, dilekçeyi imzalarsam hüküm değiştirilecek. Ama bunu daha fazla üstelememizi rica edeceğim. Ben suçsuzum, jürinin beni suçlu bulduğu cürmü işlemedim. Bütün dünya biliyor suçsuz olduğumu. Eğer asılırsam, canı olduğumdan değil, sosyalist olduğumdan asılacağım; geçmişte öğretmiş, söylemiş ve yazmış olduğum şeyler yüzünden asılacağım, Haymarket'a bomba attığımdan değil. İllinois halkı, kendisini gönüllü olarak yetkilerine sunmuş bir suçsuz asılması karşısında susmayı göze alırsa, ben de savunduğum fikirler, ve davam uğruna asılmayı göze alabilirim.

Captain, bu tavrımın asıl sebebini size söyleyeceğim, sır bu. Ayın on birinden önce tek söz edimesin bu konuda istiyorum. Benim böyle davranmak zorunda olmamın bir nedeni de umutlu olmamdandır; çok küçük bir umut, ama umut işte. Ve benim özür dilekçesi imzalamam, öteki çocukların, Lingg, Engel, ve Fischer'in aleyhine olabilir. Sayıyı azaltmamalıyız. Sples, Fielden Schwab imzaladılar. Özür dilekçesini. Ben kendimi Lingg, Engel ve Fischer'den ayrı tutup imzayı atarsam, benim idam hükmüm değiştirilecek; bu durumda Lingg, Engel ve Fischer mutlaka asılacaklar. Bu yüzden kararım kesindir. Onların kaderi, benim kaderimdir. Biliyorum ki, yüzde doksan dokuz ihtimalle onlarla birlikte sallanacağım; benim onları kurtarma şansım binde bir bile değil; ama, arkadaşlarımdan ölümünden kurtulma ihtimali varsa, bu ancak benim de onların yanında olmamla mümkün olur. Herkes beni ipten kurtarmak istiyor; ben tek değilim ki. Hangi şart altında olursa olsun, arkadaşlarımdan yanında olmalıyım ki, bana yapılacak işlemin aynı onlara da yapılsın. Bu yüzden, beni onlardan ayıracak hiç bir davranışta bulunmayacağım. Eninde sonunda birlikte asılacağız belki, ama buna hazırım.»

3) Dördü asılarak, biri intihar süsü verilerek öldürülen 1 Mayıs 1886 Tutuklularının mahkemedeki sözleri:

SPIES: «... Bu mahkemenin önünde, ve Devletin temsil etmesi gereken halkın önünde, Eyalet Başsavcısını ve Bonfield'i (Chicago Polis Müdürü) cinayet işlemek üzere uydurma bir dava tezgahlamakla suçluyorum...»

PARSONS: «(...) Bu ülkenin kanunlarına karşı gelmedim. Ne ben, ne de arkadaşlarım Amerikan vatandaşlarının herhangi bir yasal hakkını ihlâl etmedik. Konuşma özgürlüğüne, basın özgürlüğüne, toplanma özgürlüğüne tecavüz edilemeyeceği hakkını savunuyoruz. Anayasanın tanıdığı nefsi müdafaa hakkını savunuyoruz; ve iddia makamının, Amerika halkının çok pahalıya kazandığı bu haklarını elinden almasına karşı çıkıyoruz. Ama iddia makamı, yedi adama ölüm cezası istemekle zaferi kazandığını sanıyor. (...)»

SCHWAB: «(...) İdealimizin bu yıl, ya da gelecek yıl gerçekleşmeyeceğini biliyorum, ama mümkün olduğu kadar yakın bir gelecekte, ileriki bir yılda gerçekleşeceğini biliyorum.»

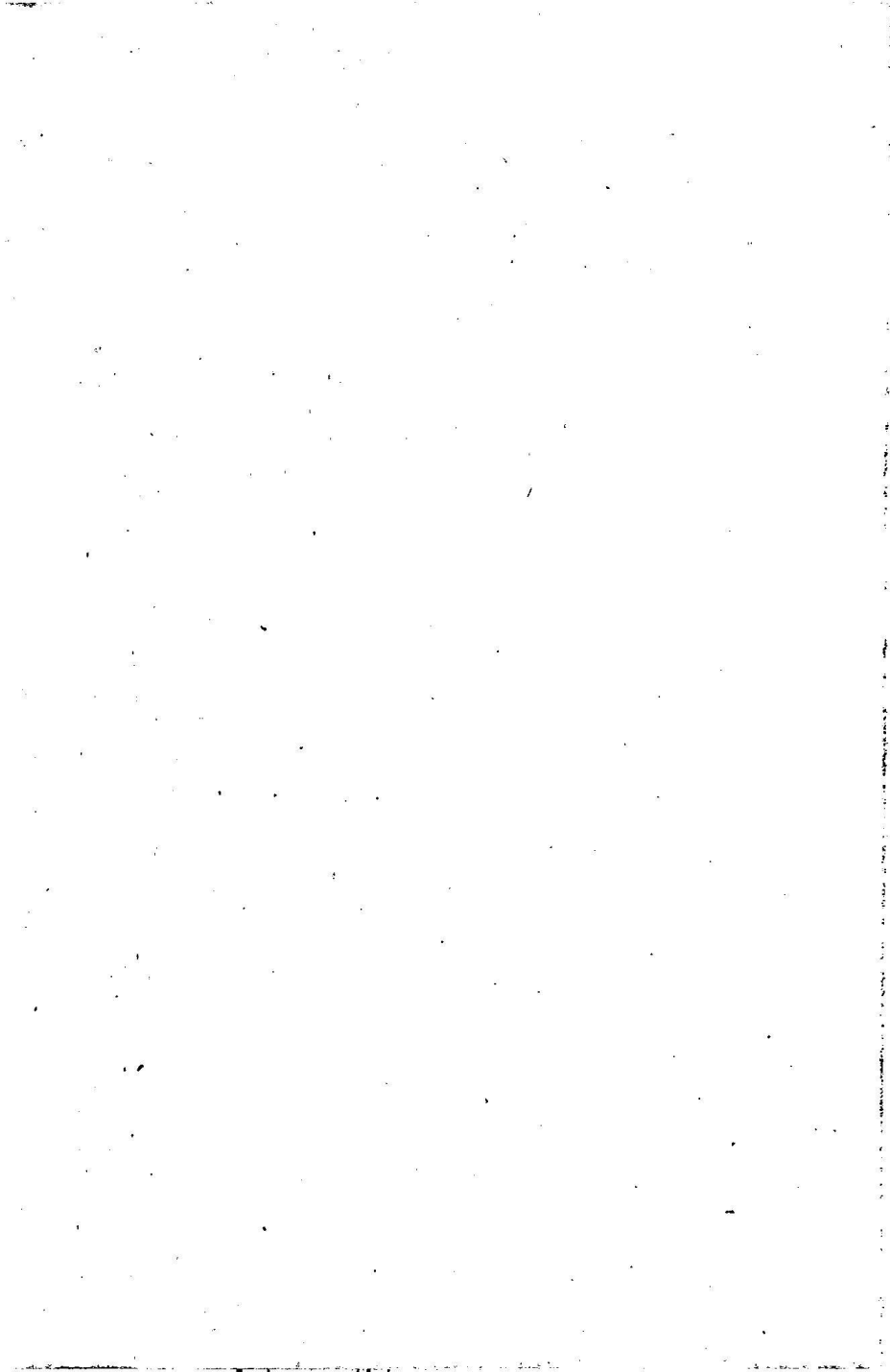
FISCHER: «(...) Ölümüne mahkûm edilmemi protesto ediyorum, çünkü cinayet işlemedim. Ancak, Sosyalist olmam sebebiyle öleceksem, bir sözüm yok...»

YHGG: «(...) Sizi tanımıyorum! Sizin kanununuzu, nizamınızı, kuvvete dayanan yetkinizi tanımıyorum! Bu yüzden asın beni!»

FIELDEN: «(...) Bir yanım var ki, öldüremezsınız...»

ENGEL: «Hakları yalnız imtiyazlı sınıflara göre ayarlayan ve işçilere hiç hak tanımayan hükümete karşı kim saygı duyabilir? Böyle bir hükümete saygım yok benim...»

NEEBE: «(...) Evet, işlediğim suçlar şunlar: Evimde bir revolver ve bir kızıl bayrak buldular. İşçi sendikaları örgütledim. İş saatinin azaltılmasından işçilerin eğitilmesinden ve İşçi Gazetesinin yeniden çıkarılmasından yanaydım. Bomba atma olayıyla ilişkim olduğunu, ya da bombanın yanında, yakınında olduğumu gösterecek hiç bir delil yok. Çok üzgünüm, sayın yargıç — yani, mümkünse yapabilirseniz — yapmanızı rica edeceğim — Yani beni de asmanızı; çünkü yavaş yavaş ölmektense, arsızın öldürülmek daha şerefli dir. Ailem, çocuklarım var; mezara gidip önünde diz çökebilirler; ama hapis haneye gidip hiç işlemediği bir suçtan dolayı mahkûm edilen babalarını görmezler. Söyleyeceklerim bu kadar. Sayın Başkan, arkadaşlarımla birlikte asılamayacağıma üzgünüm.»

1 MAYIS İÇİN DİSK YÜRÜTME KURULU 1969

Bütün dünya emekçilerinin daha mutlu bir yarına, daha güvenilir bir yaşama kavuşmak için giriştiği mücadelelerin birleştiği 1 Mayıs gününü, Devrimci İşçilerin biricik temsilcisi olarak yürekten kutlarız. Bu bayramı Türk işçileri yine sıkıntı içinde, yine işsizlikten yorulmuş, yine haklarını tüm olarak alamamış, yine sömürünün dışlısından kurtulmamış, Anayasanın öngördüğü sosyal adaletin hüküm sürdüğü bir düzene kavuşmamış olarak geçiriyor. Üstelik yeni kanun tasarıları işçilerin, sosyal bir sınıf olarak demokratik yoldan devlet yönetimine ağırlığını koymasını önleyici hükümler getiriyor. Böyle karanlık bir tablonun karşısında bütün işçilerin, bilinçle Anayasada öngörülen haklarına dört elle sarılmaktan başka yapacağı bir şey kalmıyor.

İşçi kardeşlerimiz,

Emeğiyle çalışan milyonlarca işçinin hâlâ ilkel törelerle çalıştırıldığı, kanun güvencesinden yoksun bırakıldığı bir yılda, öteki kardeşlerine göre daha iyi durumda olan endüstri işçilerinin öncülük etmesi gerekmektedir. Köylüye, tarım işçisine, küçük esnafa, hünerinin, becerisinin karşılığını alamadığı zanaatkâra endüstri işçilerinin öncülük etmesi, onları Anayasa ilkelerinin gerçekleştirilmesi hattında birleştirmesi baş ödev olmuştur. Bütün emeğiyle geçinenlerin bilinçlenmesinde, sendikalı bilinçli kardeşlerimizin yılmadan, usanmadan uyarıcı çabalarını göstermesi zorunludur. İşçi sınıfı, tarihin kendisine ödev verdiği, yüz yılların deneyinden geçmiş gerçek kalkınmayı yapabilmesi, kula kulluğu ortadan kaldırabilmesi için memleketimizin somut şartlarını bilmesi başlıca ödevdir. İktisaden başkasına bağlı olanlardan yana ilkeler getiren Anayasamızı eksiksiz uygulamak için, işçi sınıfının gerçek temsilcilerinin seçimle Büyük Meclise girmesinden başka çare yoktur. 1969 Türkiye'sinde biz işçiler, 1 Mayıs İşçi Bayramını kutlarken yakın bir gelecekteki günlerin sınavını iyi verecek bir hazırlık içinde olmanın sorumlunu iliklerimize kadar duymalı ve duyurmalıyız. Yaşasın her bakımdan özgür, her bakımdan bağımsız Türkiye. Ülküsü için Anayasa haklarına sahip çıkan işçiler! Yaşasın mutlu yarınları getirecek çabalara katılan bilinçli kardeşlerimiz. Yaşasın Devrimci eylem...

1 MAYIS İÇİN DISK YÜRÜTME KURULU 1970 BİLDİRİSİ

Türkiye Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu (Kısaca DISK) Yürütme Kurulu 1 Mayıs İşçi Bayramı nedeniyle bugün aşağıdaki bildiriye yayınlamıştır:

«DISK Yürütme Kurulu, bütün işçilerin uluslararası dayanışma gününü yürekten kutlar; Türk işçi sınıfının her türlü sömürden kurtulmak için özgürlük mücadelesinde yaptığı aşamaları takdirle karşılar; Türkiye'nin geri bırakılmışlıktan kurtarılması için bütün işçilerin devrimci saflarda toplanmaya davet eder.

Toplumumuzun en genç ve en etkin gücü olan işçi sınıfımız, en elverişsiz günlerde en olumsuz koşullar altında kendine düşen görevi yapmasını bilmiştir. Bugün içinde bulunduğumuz bunalım yılında da, her türlü bozuk düzenin ve aksak gidişin tek düzelticisi ve en olumlu çıkış yolunu göstericisi yine devrimci işçi sınıfımız olacaktır. 27 Mayıs Anayasası'nın sağladığı özgürlükleri korumaya ve bütün haklarımızı günlük yaşantımızda uygulamaya kararlı olan bizler; işçi sınıfımızın politik güç olarak doğal müttefikleriyle, emekçi halkımızın güvenini sağlayarak tüm zinde güçlerle birlik halinde Türkiye'yi bugünkü bozuk düzenden kurtarmak için Anayasa yolunda sosyalist iktidarı tek amaç bilmekteyiz.

Dünyanın ihtiyar çehresini değiştiren ülkeler, işçi sınıfının devrimci gücüne dayanmaktadırlar. Türkiye'yi çağdaş uygarlığa ulaştıracak işçileri, insafsızca sömürmek için yurt dışına gönderen bir iktidarın dayandığı sınıflar, objektif olarak devlet yönetme yeteneklerini yitirmiş durumdadırlar. Bu gerçek, 1970 yılının bu 1 Mayısında da iyi görünmekte ve Türkiyemizde yarınlara müjdesini vermektedir.

Sosyalist bir Türkiye kurma yolundaki engelleri demokratik yollardan bir bir aşarak, işçi-köylü ittifaklarını en verimli sonucunu elde etme sürecinde emekçi halkımızı, emekten yana aydınların ve Anayasamızın bekçilerinin güven ve desteğiyle memleketi yönetmeye hazırlanmamız en önemli görevimiz olarak karşımızda durmaktadır.

DİSK, bu mutlu amacın bir gün mutlaka gerçekleştirilmesi için işçimizi kendi bilinçleriyle donatmaya bu yıl daha çok zaman ayıracaktır.

YAŞASIN İŞÇİ SINIFININ DEVRİMCİ GÜÇÜ

YAŞASIN TÜRK İŞÇİ SINIFININ GERÇEKLEŞTİRDİĞİ ZAFERLER,

YAŞASIN DÜNYA İŞÇİ KARDEŞLİĞİ, YAŞASIN EMEKÇİ

HALKIMIZ.*

1 MAYIS İŞÇİ BAYRAMI

Günlerin bugün getirdiği
Baskı zulüm ve kandır
Ancak bu böyle gitmez
Sömürü devam etmez
Yepyeni bir güneş doğar
Bizde ve ülkelerde

1 MAYISI! 1 MAYISI!

İşçinin-emekçinin bayramı
Devrimin şanlı yolunda
İlerleyen halkın bayramı

Yepyeni bir güneş doğar
Dağların ufuklarından
Mutlu bir hayat filizlenir
Kavganın doruklarından
Yurdumun mutlu günleri
Mutlak gelen gündedir.

Gün gelir gün gelir
Zorbalar kalmaz gider
Devrimin şanlı yolunda
Bir kâğıt gibi erir gider

1 MAYISI! 1 MAYISI!

İşçinin-emekçinin bayramı
Devrimin şanlı yolunda
İlerleyen halkın bayramı

1 MAYIS (*)

Mayıs bütün sinemizin süslü güzel gelini
Sanatının elmasıyla tezyin eder kendisini
Kalbimdeki gizli aşkı mesaiyi benimser...
Demir renkli çehresinde altın nuru gülümser.
Doğdu bu gün medeniyet insaniyet güneşi
Kapitalist hayatının söndü artık ateşi

Nasırlanan ellerinde emekçinin şan vardır.
Ey emekçi, vur çekici, vur oturma şan artır
Bir Mayıs'ın hatırası sevdadır ebedi
İnsanların gözlediği kutlu bayram bu idi
İşte bütün insanlığı tes'id eden bu gün
İşte bize pek sevinçli meserretli bir düğün

Ayrı yoktur bu meslekte işçi birlik koludur
Bu mes'ut gün dertleşmenin en birinci yoludur
Kutlu olsun bu mübarek, ferahlı gün arkadaş
Bu gün sanat çiçeğiyle taçlanıyor her bir baş

(*) Yeni Hayat, Sayı 7, S. 3

Yıl: 1920

